

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΟΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΤΟΣ Η

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ 600

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

✱

Ἐν Ἀθήναις, 5 Ἰανουαρίου 1892

✱

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἀθήναις . . . . . φρ. 8.—
 Ταῖς ἐπαρχίαις. 8.50
 Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . φρ. χρ. 15.—
 Ἐν Ρωσσίᾳ. . . . . ρούβλ. 6.—

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήττου Χατζοπούλου: Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ, διήγημα. — Ἀλεξάνδρου Δουμά: ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ, ἡ ΔΕΛΦΙΝ, μυθιστόρημα μετὰ εἰκόνων. — Ἐρρίκου Σεβίλ: Η ΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΝΕΚΡΑΣ, διήγημα. — Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίτσις: ΙΣΠΑΝΙΑ. — Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΟΔΟΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ, ΑΡΙΘΜΟΣ 10

Αἱ συνδρομαὶ ἀποστέλλονται διὰ γραμματοσήμεν καὶ χαρτονομισμάτων παντὸς ἔθνους, διὰ τοχομεριδίων ἑλληνικῶν δακτύλων καὶ τραπεζῶν, συναλλαγμάτων, κτλ.

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Τὸν λέγουν κ. Περικλῆ Μίχον, εἶνε ἰατρός, κ' ἔρχεται ἐκ Πρεβέζης τακτικὰ τὸ θέρος ἐδῶ, ὅπου ἔχασεν ἄλλοτε τὴν σύζυγόν του εἰς νεαρὰν ἡλικίαν, καὶ τὴν ὁποίαν, καθὼς λέγεται, ἐλάτρευε πολὺ. Δὲν ἐνθυμούμαι καλὰ, νὰ σοῦ εἰπῶ τί εἶπαμεν, ἀλλὰ θυμᾶμαι ποῦ ἦμην κἀπως ἀνήσυχη. Περικλῆρον!, ἐκεῖνοι οἱ δύο μέλανες ὀφθαλμοὶ τοῦ πατρὸς μ' ἐστενοχώρουσαν τρομερὰ, ὡς στενοχωροῦνται αἱ φίλαι μου αἰ ἐπαρχιώτισαι εἰς τὴν αἰωνίδιον ἐμφάνισιν ἐνὸς ξένου. Ἐχαιρετίστημεν κ' ἀπεχωρίστημεν· τὰ μικρὰ ἐτρόμαξα νὰ τ' ἀποχωρισθῶ· εἰς μίαν στιγμὴν εἶχαμεν γίνῃ τὸσον φίλοι. Τὰ ἐφίλησα ἐπανειλημμένως καὶ μ' ἐφίλησαν κ' αὐτά.

Ὁ κ. Μίχος μ' ἐκνττούσε τώρα μ' ἓνα βλέμμα βαθείας εὐγνωμοσύνης. Τὴν ἀδελφὴν τὴν λέγουν Χρυσή, τὸν ἀδελφὸν Γεωργάκη, ἔχει τ' ὄνομά σου βλέπεις.

Τὰ καυμένα τὰ ὄρφανά!, με συνεκίνησαν τὸσον πολὺ μετὰ μαῦρα φορεματάκια των, καὶ μοῦ ἐθύμησαν πολὺ τὴν δυστυχημένην μαμᾶν μου. Ἐπὶ πολὺ ἐγύριζαν ὀπίσω καὶ μ' ἐχαιρετούσαν θελατικώτατα:

— Καλὸ βράδου, κυρία Μαρία!... καλὸ βράδου, κυρία Μαρία!...

Ὁ κ. Μίχος μ' ὑπεσχέθη νὰ τὰ φέρῃ νὰ τὰ ἴδω μίαν ἡμέραν εἰς τὸ σπῆτι. ὦ! πόσον τὴν ἀναμένω τὴν εὐτυχισμένην ἐκείνην ἡμέραν. Καθ' ὅλον τὸν περίπατόν μας ἦμην φοβερὰ ἀδιάθετος. Ὁ μπαμπᾶς ἠναγκάσθη νὰ μ' ἐρωτήσῃ ἐπανειλημμένως τί ἔχω.

Μήπως ἤξευρα νὰ τοῦ ἀποκριθῶ. τί εἶχα, ἢ μήπως εἰξεύρω νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ σένα τώρα τί ἔχω· διότι κἀτι, κἀτι ἔχω, φίλε μου. Ἀπὸ τότε μελαγχολῶ φοβερὰ, καὶ ἂν ἦσο ἐδῶ δὲν θὰ μ' ἐγνώριζες τώρα καθόλου.

Χθὲς ἔκλαυσα πολὺ· διατί; ξέρω κ' ἐγώ. Ἐνθυμήθηκα πάλι τὴν καυμένην τὴν μαμᾶν ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ζαπλωμένην εἰς τὸ κρεβάτι της. Θυμᾶσαι πὼς μᾶς ἐκράζε καὶ τοὺς δύο σιμά της, καὶ μᾶς ἐφίλησε γλυκὰ, γλυκὰ, ἐνῶ ἔθανε τὸ χερί μου μέσα εἰς τὸ δικό σου;

Ἦτο ἡ τελευταία φορὰ ἐκείνη ποῦ τὴν ἔβλεπα· ἦσαν τὰ

ὑστερνὰ της φιλήματα ἐκεῖνα. Ἐ! κ' ἔπειτα παραπονεῖσαι ἐναντίον μου διὰ τὰς φλυαρίας μου, ἀχάριστε. Καὶ ποῖον ἄλλον ἔχω ἀπὸ ἐσέ, ἔτσι ἀγαπημένον, διὰ νὰ ξεθυμένω κἀποτε, ἀπὸ ὅ,τι αἰσθάνομαι;...

Ὅταν ἔλθουν νὰ μ' ἐπισκεφθῶν, θὰ σοῦ γράψω. Τόρα, θαρρῶ, πὼς σοῦ εἶπα πολλὰ, καὶ σ' ἀφίνω νὰ ξεκουραστῆς κ' ἐσύ, κ' ἐγώ...

Δόσε τὸ ἐσώκλειστον, σὲ παρακαλῶ, εἰς τὴν μοδίστραν μου, καὶ φρόντισε νὰ μοῦ σταλλοῦν ἐντὸς τῆς ἐρχομένης ἑβδομάδος πᾶν ὅ,τι γράφω.

Σὲ φιλῶ
 ἡ ἐξαδέλφη σου
 ΜΑΡΙΑ

Ἐκλείσα ἀγάλι' ἀγάλια τὸ γράμμα της κ' ἐπῆγα ὁλομόναχος νὰ ρεμβάσω πέραν πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν, χωρὶς νὰ εἰξεύρω τὴν αἰτίαν. Ἦ ὦρα θὰ ἦτο περασμένη· διότι ὁ κύσμος ἦτο ὀλίγος, κ' ἀπεσύρετο ὁλοέν· ἡ συναυλία τοῦ Ὀρχανίδου εἶχε νυστάξῃ κ' αὐτὴ ἡ νύξ ἐμειδίει μετὰ τοὺς ἀστέρας της εἰς τὸν διάπλατον ἀττικὸν οὐρανόν, κ' ἐγὼ ἐγύρισα πολὺ ἀργὰ εἰς τὸ σπῆτι μου, μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ τῆς ἀπαντήσω μετὰ τινὰς ἡμέρας.

Ε'.

Ἀθῆναι... Ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ γραφείου ἀδελφῶν Δημητριάδου.

Μαράκη μου!

Ὀνόμασέ με ὅπως θέλης· ἡ σιωπὴ μου εἶνε ἀδικαιολόγητος πρὸς σέ, τὸ ὁμολογῶ, ἀλλὰ τί νὰ σοῦ καμῶ· σοῦ ὀρκίζομαι εἰς ὅ,τι πιστεύεις, ὅτι εἶμαι φοβερὰ ἀπησχολημένος αὐτὸν τὸν μῆνα.

Φαντάσου, ὅτι ἀνάπτωμεν φῶς τὸ βράδου κ' ἐργαζομεθα. Αὐτὸ πειά, εἶνε ἀνυπόφορον, ἀγαπητῆ μου ἐξαδέλφη, καὶ γίνεται σκέψις περὶ βεβαίας τινὸς ἀπεργίας.

Πόσῃ ἐπιθυμίᾳ ἔχω νὰ ἔλθω εἰς αὐτοῦ, εἰς τὸ ἐπαρχι-

λίκι σας, τόρα μάλιστα, όπου έχασε την όρεξιν της φλυαρίας σου.

Φαντάζομαι εκ των περιγραφών σου, τας όποιαις είχαν τό θάρρος να διαβάσω από την αρχήν ως τό τέλος με μίαν διπλήν θυσίαν, δηλ. την άπώλειαν ενός μεσημβρινού ύπνου, και την σπλαθιάν μ' ένα σακιδί του Όρφανίδου επί μίαν όλόκληρον νύκτα, ήτις ως καλά γνωρίζεις είνε μία, όσας δι' ένα πτωχόν υπάλληλον εν τῷ μέσω της καθημερινής άτελευτήτου ζήρας Σαχάρας του γραφείου. Μου γραφεις, ότι έχεις κάτι δια να μελαγχολής εν μέσω της εύχαρίστου διαμονής σου. Αυτό τό κάτι είνε περισσότερο μυστηριώδες εις εμέ, όσον εις εσένα. Νεράϊδα του Άμβρακικού, όστι αυτό είνε τό νέον σου όνομα εκ μέρους μου, και μου φαίνεται, ότι σου άρμόζει πλέον, αφού ξετρελλάνας όλον τον άπλουν αυτού περα κόσμον.

Εν τούτοις όμως επιθυμώ να μάθω αν αυτό τό άόριστον κάτι, έγινεν, ή θα γείνη τέλος ένα κάτι ώρισμένον. Επεθύμωσα πολύ να εξακολουθήσω τό γραμμα μου, άλλ' άναγκάζομαι να τό σφραγίσω γλήγωρα, ύποκύπτων ό πτωχός εις την άνάγκην, εις την μεγάλην αυτήν ψώραν της άνθρωπότητος, κατά την έκφρασιν του ταμίου σας.

Σ' εύχαριστώ δια την άποστολήν της τελευταίας φωτογραφίας σου, όσον πρωτότυπος είνε, τόσην θελκτικότητα σου παρέχει. Εις τον καλόν μου θεϊον τους άσπασμούς μου. Ταχυδρομικώς λαμβάνεις εκ μέρους της μοδίστρας σου τας παραγγελίας σου.

Σε φιλώ
ό εξαδέλφός σου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Πιστεύω, ότι είνε πολλά κ' αυτά που της έγραψα. Αν ήτο δυνατόν ή σύντομος αυτή άπάντησίς μου να της έγίνετο ένα σωτήριον — δι' έμέ τουλάχιστον — παράδειγμα. Τι άνθρωπον που μ' έκαμεν αυτό τό ζήρον καθημερινόν γραψιμον, να μην έμπορώ να σύρω μίαν γραμμην εκτός των έμπορικων κύκλων. Άλλά της έκρυφα τουλάχιστον την άνησυχίαν μου, την όποιαν με προύξενησαν αι τελευταίαι σελίδες της έπιστολής της. Να ήρωτεύθη άρα γε εκείνον τον κύριον Μίχον, όπως τον λέγει, ή εξαδέλφη μου; και τί υποκείμενον να είνε αυτός ό κύριος; Το καλλίτερον θα είνε να γράψω δύο γραμμάς του θεϊου μου... να του έπιστήσω την προσοχήν του τουλάχιστον έτσι με τρόπον... Άλλά αυτό αντίβαινει πάλιν εις τον χαρακτήρα μου: δεν θα τό κάμω ποτέ! Να προδώσω έτσι ένα μυστικόν, χωρίς να είμαι βέβαιος περι της ύποστάσεώς του. Ίσως θα είνε καμμία ιδιοτροπία της: άλλά πάλιν και αν έχη τό πράγμα κάποιαν σοβαρότητα, τό Μαράκη μου, τό γνωρίζω πολύ καλά εγώ. Αυτό τό άθρον περιστεράκι δεν άπλώνει άπερίσκεπτα τά μικρά φτερά του. Τώχω, σπουδάση καλά. Είμπορεί να της έκαμεν εντύπωσιν τέλος εκείνος ό χήρος ιατρός, άλλ' ή εντύπωσις αυτή δεν θα μείνη πολύ εις την καρδίαν της. Δεν έχει πολύ φως, αρκετήν θερμότητα εκείνη ή καρδιά δια ν' αποτυπώση ζωηρώς τό υποκείμενον του ιατρού εν έαυτή. Και αυτό, πολλές φορές, μ' άνησύχησεν άλλοτε και της τώχω επή της ίδιας πολλάκις όρθά-κοφτά. Εσύ, μωρέ μάτιχ μου, δεν έχεις καρδιά ν' αγαπήσης, ούτε θ' αγαπήσης ποτέ. Η καρδιά σου είνε καμωμένη από γρανίτην, από μάρμαρον, από άδάμαντα, άνευ λάμψεως, αν θέλης στα ύστερα... Κ' εκείνη έβύνητο από τά γέλια, τρελλή, άπερίσκεπτη. Καλά την ώνόμασα τόρα με τό νέον όνομά της: Νεράϊδα τ' Άμβρακικού, λέει; δεν είνε άσχημον; θα ήτο εις πολύ ώραιος τίτλος δι' ένα μυθιστόρημα. Ουμάμαι τον περασμένον χειμώνα άλλην μίαν φοράν άκούμα σαν σήμερα, μία παροδική μελαγχολία της μ' έκαμε ν' άνησυχήσω. Τό περιστεράκι μου είχε θαμβωθή δια μερικάς ημέρας από τά χουσα σειρήνια ενός άξιωματικού του ναυτικού, που δεν τον έχόνευα στιγμή της είχα έμβή εις την μύτην. Εκείνον τον έλεγα τότε ποντικισπνικτην, και αυ-

την, ήτις ελάμβανεν αρκετά γελοϊον ύφος ενώπιόν του, άτρόμητον Μπουμπουλιναν... Ουμό που σου έπαιρνε.

Άλλά έτσι ξαφνικά ένα πρωί επέρασαν όλα, σαν καλοκαίρινό σύγνεφο, και ή μελαγχολία, και τό θάμβος εκείνο. Τι θέλετε, αυτή είνε ή κατασκευή της, δεν θ' αγαπήση ποτέ ή εξαδέλφη μου, δεν θ' αγαπήση κ' αυτό μ' ένοχλεί, όσον και τό άλλο. Έτσι θα της περάση, νομίζω, κ' αυτό τό ξαφνικό, και κάνα πρωί ό γραμματεκομιστής θα με ξαφνίση με καμμίαν τρελλήν πολυσέλιδον έπιστολήν της... Άλλά πάλιν... έ! ποίος να φωνάζη!...

— Τι κοιμάσαι, δεν άκούς κ. Παναγιώτου;...

— Α! με συγχωρείτε, κ. Δημητριάδη, τί αγαπάτε; έ! ό λογαριασμός εκείνος των άδελφών Ρηγοπούλων. Τόρα άμέσως, μιά στιγμή... Στο διαβολο δια ύπηρεσία: δεν μπορεί κανείς να σκεφθή τί πρέπει να φάγη. Αχ! πόσον ζηλεύω, πόσον φθονώ την ανεξαρτησίαν του άτομου. Άρά γε δεν θα κατορθώσω κ' εγώ ποτέ εις την ζωήν μου να κοιμάμαι όσον θέλω, και να σκέπτομαι όσον έχω όρεξιν!... κύριον... κύριον Σωκράτην Σταφιδαν έμπορον, εις Πύργον... κύριον κύριον Νικόλαον Πικόπουλον παντοπώλην, εις Λεσχινά, κυρίους... άδελφούς Ρηγοπούλου έμπορούς εις Πατρας... κύριον Ίωάννην Άντύπαν έμπορον, εις Βώλον... έ! δεν ύποφέρεται αυτό τό έμπορικό κουβάρι...

— Παύλο! κάμε, σε παρακαλώ, μερικάς διευθύνσεις... να, εδώ!... Και τόρα άς ρίψω μιά ματιά εις τό γραμμα της εξαδέλφης μου, κ' άς τό σφραγίσω..

ΚΥΡΙΑΝ ΜΑΡΙΑΝ ΦΩΤΙΑΔΗ

Έπαρχεϊον Βόλου

εις ΚΑΡΒΑΣΑΡΑ.

— Μπάριμπα Κωνσταντή! όκεία ώρες... τρέχα να προθάσης τον φακελλον του σιδηροδρόμου...

Και τόρα δουλειά...

Γ'

Χρυσό μου έμποράκι!

Μη παραξενευής από την τρυφεράν αυτήν επισώνησιν μου: αντίστοιχεί λαμπρά προς τον τίτλον της Νεράϊδας κτλ. καθώς με λέγεις: κ' έχω μίαν χαράν, μα μίαν χαράν εντόμου, όπου φοβούμαι μη μεταβληθή εις λύπην, αν δεν χύσω τουλάχιστον τό ήμισυ αυτής μέσα εις τους έμπορικους ύπολογισμούς του γραφείου σου. Η σύντομος έπιστολή σου μ' έταράξε φοβερά εις τά νεύρα μου. Έτσι λοιπόν αγαπάς την εξαδέλφην σου, και εξοφλεις μαζί της, άπαντων εις μίαν εντεταμένην διαχυσιν της καρδιάς της μ' όλίγας λέξεις! Να σου είπω την αλήθειαν, κατ' αρχάς έθιμωσα κ' άπεφάσισα από την ίδια στιγμή που εδιάβασα τό γραμμα σου να μη σου άπαντήσω καθόλου. Άλλά μετεμελήθην ταχέως. Φαίνεται δεν είνε πλασμένη εκδικητική ή καρδιά μου μ' όλην την γρανιτοκατασκευήν της, κατά την ιδέαν σου. Η Νεράϊδα του Άμβρακικού σου, μόλις έλαβε τό κιβώτιον της μοδίστρας της — αν και όλίγον άργά — και είδεν ότι κοντά εις τας παραγγελίας της μοδίστρας της, και μερικάς άλλας εκτελεσθείσας υπό σου, όλη ή μνησικακία της, τί να σου είπω, έλυωσε σαν ζάχαρι. Μου γραφεις ότι έθυσιάσας όλίγας ώρας εκ της εργασίας σου, δια να μου γράψης. Ε! νομίζεις ότι όλίγον χρόνον θυσιάζω κ' εγώ δια να σου γράψω πόσας σελίδας χάρτου; Απόδειξις άπόψε, που έχω να σου διηγηθώ τά συμβάντα της αληθινά εύτυχούς σήμερα ημέρας, άφίνω τον ύπνον να φεύγη από τά ματιά μου, παραιτούμαι της άγκάλης της κλίνης, ήτις μου επιφυλάττει τισόν ώραια όνειρα, ύστερα από μιά τέτοιαν ημέρα...

Έχω τοποθετήση τό τραπέζάκι μου πλησίον του παραθύρου μου προς την θάλασσαν και σου γράφω, σου γράφω... Τό μικρό χρυσό ώρολογάκι της δυστυχισμένης μημέ, δεικνύει περασμένην την άωδεκατην και δεν έχω εμμή όλίγας ώρας της πρωίας εις την διάθεσιν μου. Τά κηρία, που φωτίζουν την ά-

γορπυῖαν ταύτην, ἐκάρησαν φρενῆρά, ἀλλ' ἐδῶ εἰς τὸ πλάι ἔχω δύο ζεύγη ἀκόμα, διὰ νὰ τ' ἀντικαταστήσω ὀργήγωρα. Ἀπὸ τὸ μικρὸν παράθυρόν μου βλέπω κάτω πῆν κοιμωμένην κώμην μὲ τοὺς σκοτεινοὺς οἰκίους τῆς, καὶ τὴν φωσφορίζουσαν κάτω θάλασσαν, ἀντανακλῶσαν ἐπὶ τῆς ὑγραῖς ἀγκάλῃς τῆς ὄλον τὸν μαρμαίροντα οὐρανὸν μὲ τοὺς ἀπείρους ἀστέρας του.

Πόσο συγὰ κυλᾶνε τ' ἀστέριχα ἐδῶ στὸν οὐρανὸ! Ἀπόψε ἔχω μετρήσῃ τοὐλάχιστον εἴκοσι ἀργυρᾶς ταινίας σβεσθείσας ἐκεῖ ἐπάνω μὲ γοργότητα ἀστραπῆς. Ἡ πολίχνη κοιμᾶται, κοιμᾶται οὐδὲ φωνή, οὐδὲ ᾄσμα. Ἡ δωδεκάτη τῆς νυκτὸς ἐδῶ εἶνε σκόπελος, τὸν ὅποιον οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ὑπερβῇ καὶ νὰ χάσῃ τὸν ὕπνον του. Μήπως δὲν εἶνε καλὸν καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἡμερον αὐτὴν ζωὴν των; ... Ἀλλὰ, θεέ μου! ἀκόμα δὲν ἤρχισα τὴν ἀφήγησίν μου. Φαντάσου σήμερον νὰ ἔχωμεν εἰς τὸ τραπέζι τὸ γεῦμα, τὸν κ. Μίχον μὲ τὰ χαριτωμένα μικρά του. Πῶς ἐγένεν αὐτὸ τὸ εὐτύχημα ποῦ δὲν τὸ ἠλπίζα καθόλου, ἰδοῦ Ἦτον ἑορτὴ σήμερον, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ μπαμπᾶς ἐκήρυξεν ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς χθὲς ἐλευθερὰ τὸν γραμματισκόν του. Δὲν εἶχε γραφεῖον σήμερον. Εἶχα ζυγνήσῃ πρῶί. Ὁ μπαμπᾶς μοῦ εἶπεν ἂν θέλω νὰ τὸν συνοδεύσω εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὸν ἠκολούθησα Ἡ ἐκκλησίαι εἶνε ἐκεῖ, κατὰ τὸ ἄκρον τῆς πόλεως, εὐρύ, τετράγωνον οἶκημα, ἀφιερωμένον εἰς τὴν προστάσιαν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου· εἶνε ἡ μόνη ἐκκλησία τῆς πολίχνης, καὶ εἰς αὐτὴν ἐκκλησιάζονται ὅλοι οἱ κάτοικοι. Ἐνῶ λοιπὸν εἴμεθα ἀφωσιωμένοι, ἐγὼ καὶ ὁ μπαμπᾶς εἰς ἓνα κατασκευαστὸν τροπᾶριον τοῦ μοναχικοῦ ψάλτου, καθὼς τὸν ἀποκαλοῦν ἐδῶ, ὅλοι μετὰ θαυμασμοῦ, ἀκούω ὀπίσω μου, δύο χρωπά ψιθυρίσματα, ἐνῶ τέσσαρα χερᾶκια περιέβαλλον τὸ φέρεμά μου, καὶ δύο νεαρὰ κεφαλαὶ προέκυπτον ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, κάτωθεν τῆς ὀσφύος μου:

— Καλ' ἡμέρα, κυρία Μαρία... Καλ' ἡμέρα, κυρία Μαρία...

Ἔστρεψα τὴν κεφαλὴν κ' ἀνεγνώρισα τοὺς δύο μικροὺς ἀδελφοὺς. Ἔσκυφα καὶ τὰ ἐφίλησα, ἐνῶ ἑκατοντάδες ζευγῶν ὀφθαλμῶν προσηλοῦντο ἐπάνω μου. Ὁ πατὴρ των ἴστατο ἐκεῖ πλησίον εἰς ἓνα στασίδι. Μ' ἐχαιρέτισε δι' ἐλαφρᾶς κλίσεως τῆς κεφαλῆς, τοῦ ἀνταπέδωκα τὸν χαιρετισμὸν, καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας εὐρέθην πλησίον του συρομένη ὑπὸ τῶν μικρῶν. Ἦλθε καὶ ὁ μπαμπᾶς, ἀναμασσῶν τὸ ἀντιδωρόν του ἀκόμη. Ἐκεῖ ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ναοῦ, ὑπὸ τὸν θόρυβον, τὸν ψιθυρὸν καὶ τοὺς γέλωτας ὅλης τῆς ἐκκλησίας, συνῆψαμεν οἰκειοτάτην συνομιλίαν, ἐνῶ τὰ μικρά ἐσφιγγον ἀκατάπαυστα τὰ χέρια μου, καὶ μοῦ ἐζήτουν μυρίας πληροφορίας περὶ τῶν πέριξ ἀντικειμένων, μὲ ὅλην τὴν ἀφέλειαν τῆς ἡλικίας των.

— Κυρία Μαρία, τί τὲς κάμνει τὲς πεντάρες ἐκεῖνος ἐκεῖ κάτω σ' ἐκεῖνον τὸν μπάγκο; γιὰ τὴν ἐκκλησίαι τὲς μαζεύει, βέβαια, ἔ; ...

— Γιατ' εἶνε ζυπόλητος ἐκεῖνος ἐκεῖ ὁ ἅγιος μὲ τὸ χρυσὸ στεφάνι στὸ κεφάλι... νά! ἐκεῖ στὸ πλάι τῆς Παναγίας, ἔ! κυρία Μαρία, δὲ θ' ἔχε ὁ δυστυχὴς λεπτὰ ν' ἀγοράσῃ παπούτσι...

— Χρυσούλα, καυμένη Χρυσούλα, ἐπανελάμβανεν ὁ Γιωργάκης, νά, νά, ἐκλείσει ἡ πόρτα τοῦ ἱεροῦ γιὰ δὲς ἐκεῖ... ὁ ἄ-ρ-χ-ἄ-γ-γ-ε-λ-ο-ς Γ-α-β-ρ-ι-ή-λ! πωπό! γιὰ δὲς μιὰ σπάθα, κυρία Μαρία, πῶχει στὸ πλάι! ...

— Καὶ μιὰ ζυγαριά σ' ἄλλο χερί, προσέθετεν ἡ Χρυσῆ, ἀτενίζουσα μὲ περὶ μεγάλαι μάτια πρὸς τὸ μέρος τῆς θύρας, καὶ στρεφόμενη ὕστερα πρὸς τὸν μπαμπᾶν τῆς:

— Γιατὶ δὲν ἔχομε ἔτσι στὴ Πρέβεζα κ' ἐμεῖς, μπαμπᾶ, ἀγγέλους μὲ σπαθιά; ἔ! καλὲ μου μπαμπᾶ;

Ὁ μπαμπᾶς τῆς, τὴν ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον, διὰ πᾶσαν ἄλλην ἀπάντησίν του.

Μὲ τὰς πρώτας λέξεις ὁ μπαμπᾶς προσεκάλεσε τὸν κ. Μίχον νὰ γευματίσῃ μαζί μας. Πρὸ τοῦ ν' ἀνοίξῃ τὰ χεῖλη του νὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ, τὸν διέκοψεν γοργά, γοργά τὰ μικρά μὲ τὰς φωνὰς των.

— ὦ! τί χαρά! Τί δὲ θὰ δεχθῆς, μπαμπᾶ; τί δὲ θὰ παμε σήμερον εἰς τῆς κυρίας Μαρίας, καθὼς μᾶς εἶπες τόσες μέρες τόρα; ...

Ὁ πατὴρ τὰ ἐκύτταξε τρυφερά, τρυφερά, καὶ κατόρθωσα νὰ κλέψω κ' ἐγὼ ὀλίγην τρυφερότητα ἀπ' ἐκεῖνο τὸ βλέμμα του, ἢ μᾶλλον νὰ τὸ ἀφαρπάσω ὄλον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ γεννηθῇ οὐδεμίαν ἀντίστασιν, οὐδεμίαν πρόφασιν. Ἐδέχθη τέλος κ' ἐξεκινήσαμεν διὰ τὴν οἰκίαν. Εἰς τὴν μικρὰν πλατείαν τῆς κώμης ἡ συρρὴ ἦτο ἀρκετὰ μεγάλη· ἐκεῖ γίνεται συνήθως κ' ἡ ἀγορά. Οἱ χωρικοὶ εἶχον ξεφορτώσῃ τὰ προϊόντα τῶν χωρίων των ἐκ τῶν ζῶων των, τὰ ὅποια ἔβασκον ἐκεῖ εἰς τὸ πλευρόν των, ὀλίγον ξηρὸν χόρτον, κ' ἐξεφώνουν τὸ εἶδος καὶ τὴν τιμὴν τῶν προϊόντων των. Καὶ προσήρχοντο οἱ ἀγορασταί, καθαρνευδευμένοι, πρόσχρτοι, συζητοῦντες, θορυβοῦντες. Ἐχαιρέτισαμεν δύο-τρεις φιλικὰς οἰκογενεῖας εἰς τὸν ὁρόμον, ἐπανερχομένας ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ἐπήραμεν τὸν ὄρομον, ἐπανερχομένας ἐκ τῆς ἀγορᾶς, ὅπου ἔστενε χωρὶς τοὺς ἀγαθοὺς χωρικοὺς μὲ τὰς ὀχληρὰς ἐρωτήσεις του, κ' ἐπερασαμεν, κατὰ τὴν παρακλήσιν τοῦ μπαμπᾶ, ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον τῆς κώμης, τὸ ὅποιον ἔρχεται συνήθως εἰς τὰς ἐννέα τὸ πρῶί.

Τὸ ταχυδρομεῖον εἶνε προσκεκολλημένον εἰς τὸ τηλεγραφεῖον, κατέχει δὲ χωρὸν, ὅσος θὰ ἤρκει μόλις νὰ σταθῶσι δύο ἄτομα. Εἶνε τετράγωνον, στενόν, ἐπιμήκης κλωβίον, μὲ μακροσελιῆ σαθρὰν τράπεζαν, καὶ μὲ δύο-τρεις σαθροτέρας θυρίδας, πρὸ τῶν ὁποίων κύπτει ἀδιακόπως ὁ διανομεὺς, ὑψηλός, καλαμώδης τὸ σῶμα φουστανελλοφόρος, τοῦ ὁποίου τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἀναστήματός του εἴμπορεῖ νὰ εἶπῃ τις ὅτι κατέχει τὸ ὑψηλὸν ἐρυθροῦν φέσι του. Τὸ μόνον κενὸν διάστημα, δι' οὗ οἱ κάτοικοι ἔρχονται εἰς ἐπικεινωίαν μετ' αὐτοῦ, εἶνε μικρὰ, στενόχωρος θυρίδα, δι' ἧς μόλις δύναται νὰ περάσῃ σῶμα αἰλουροῦ. Ἡ εἴσοδος ὅμως δι' ἧς εἰσέρχεται ὁ διανομεὺς εἶνε καθόλου ἀγνωστος, κ' ἀπρόσιτος εἰς τοὺς ἐξωθεν· διαθυρulleῖται ὅμως ὅτι ὁ διανομεὺς κατέρχεται, ἢ μᾶλλον πηδᾷ, ἄνωθεν διὰ μικρᾶς καταπακτῆς, καὶ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε ποσῶς ἀπίθανον, παρ' ὅλην τὴν κωμικότητά του. Εὐάριθμοι κάτοικοι ἀναγινώσκοντες πρὸ τοῦ ταχυδρομεῖου τὰς ἐπιστολάς των ἐδείκνυν ὅτι ὁ φάκελλος ἀφίκετο. Ὁ μπαμπᾶς παρέλαβε τὰ ἐγγράφα του, ἐγὼ μίαν μόνην ἐπιστολήν μιᾶς φίλης μου ἀπ' αὐτοῦ, ἣτις εἶχε τὸ φάκελλον, ὡς κ' ἐσύ, ἀπὸ ἰδιοτροπίαν ἴσως, νὰ μὲ θυμηθῇ δι' ὀλίγας στιγμὰς, ὁ κ. Μίχος πλὴν τῶν ἄλλων, ἓνα γράμμα ἀμφιβόλου γραφῆς, τὸ ὅποιον καθὼς μᾶς εἶπε τὸν ἠυχροίστησε πολὺ, διότι προήρχετο ἀπὸ τὸν ἐπιστάτην τῶν κτημάτων του, τὸν μπαμπᾶ Ἀναγνώστην, καθὼς μᾶς τὸν εἶπε, καὶ ὁ διηγηματογράφος σωρεῖαν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν. Ὅλοι ἀπεσποράγισαμεν τὰ ληφθέντα κ' ἐδιαβάζσαμεν. Τὰ παιδία ἐπήδων ἀπὸ ἀναγνώστην εἰς ἀναγνώστην, συλλέγοντα τὰ γραμματόσημα, μὲ φωνὰς πλήρεις χαρᾶς κ' ἐκπλήξεως:

— Χρυσῆ! Χρυσῆ! ἔλα νὰ ἰδῆς, καυμένη, ἓνα ἑλληνικὸ τῶν σαράντα... τί ὠραῖο χρώμα! δὲν εἶχα ὡς τὰ τόρα παρῶμοιο...

— Νά! κ' ἓνα τῶν δύο, προσέθετεν ἡ Χρυσῆ πρὸς τὸν ἀδελφόν τῆς. Τί ὠραῖο ποῦ εἶνε. Ἄμ' τί θαρρεῖς, πῶς εἶνε καλλίτερο τὸ δικό σου τῶν σαράντα· δὲς, καλέ, πρώτα· μιὰ διάρα ἀξίζει αὐτὸ μονάχα; κύτταξέ το τὸ λοιπὸν! ...

Μετ' ὀλίγον ἐξεκινήσαμεν διὰ τὸ σπῆτι. Ὁ διηγηματογράφος δὲν ἠθέλησε νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ προσασθεῖς, ὅτι ἐλυπαίτο, ἐπειδὴ δὲν ἤμπορούσε ν' ἀφήσῃ νὰ παρέλθῃ ἡ εὐκαιρία, ἀπὸ τοῦ νὰ πλησιάσῃ τοὺς χωρικοὺς. Διὰ τὰ ἦθη τῶν ὁποίων ἐνδιεφέρετο δι' ἓνα διήγημά του πολὺ, καθὼς ἔλεγε, ζητῶν τύπους ἐκ τοῦ φυσικοῦ, κ' ἐξαναγύριεν εἰς τὴν ἀγοράν. Μᾶς ὑπεσχέθη ὅμως, ὅτι θὰ ἤρχετο εἰς τὸ γεῦμα, ὥστε ἐπήγαμεν εἰς τὸ σπῆτι οἱ τρεῖς μᾶς, καὶ τὰ μικρά. Μόλις εἰσῆλθομεν εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ἀντήχησεν αὐτὴ ζωηρῶς ἐκ τῶν ἄλλων φωνῶν τῶν παιδιῶν. Ὁ κ. Μίχος καὶ ὁ μπαμπᾶς

ἐκάθησαν εἰς τὸν ἐξώστην μὲ τὰ μικρά, κ' ἐγὼ ἔβγαλα τὸ καπέλλο μου, ἐφόρεσα μιὰ λευκὴ ποδιά, ἀνεσήκωσα τὰς χειρῖδας μου κ' ἐπήγα νὰ βοηθήσω τὴν Σοφίαν, τὴν μικρὰν ὑπηρέτριάν μας, διὰ τὸν καφέ. Ἐδῶ δὲν θὰ σοῦ πλέξω ἐγκώμια διὰ τὴν νοικοκυροσύνην μου — διὰ τὴν ὁποίαν καυχῶμαι πάντοτε, παντοῦ, χωρὶς καμμίαν ἐπιφύλαξιν — ἀλλὰ τί νὰ σοῦ εἰπῶ, ἔβαλα ὅλα τὰ δυνατὰ μου νὰ ψῆσω ἓνα καφέ, ἀπ' ἐκείνους, ποὺ ἐρροφεύσες τόσον ἡδονικὰ κατὰ τὰς ὥρας τῆς... φλυαρίας μου. Εἶχ' ἀφήσῃ ἀνοιχτὴ τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου μας, τὸ ὅποιον κατὰ τὴν ιδιόρρυθμον διαίρεσιν τῆς οἰκίας ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονός της, βλέπει αὐθαδῶς, εὐθέως πρὸς τὴν αἴθουσαν, καὶ τὸν ἐξώστην της. Τὰ μικρὰ μ' ἐμυρίσθησαν γλήγωρα, κ' ἔτρεξαν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Πρῶτῃ ἡ Χρυσούλα ἐχύθηκε ἐπάνω μου, θαυμάζουσα τὴν κεντησμένην ποδιάν μου...

— Τί ὠραία ποδιά! τί ὠραία ποδιά! ἄχ! πῶς ἤθελα νὰ εἶχα κ' ἐγὼ μιὰ τέτοια ποδιά... εἰμπορεῖς νὰ μοῦ κάμης καὶ μιὰν ἄλλαν τέτοια ποδιά, ἔ! καλὴ μου Μαρία;

Τὴν ἐφίλησα, τῆς ὑπεσχέθη, καὶ τὴν ἀφῆκα νὰ κρατήσῃ ἐπὶ πολὺ μετέωρον τὴν ποδιάν μου, θαυμάζουσα αὐτὴν μὲ τόσην εὐχαρίστησιν, καὶ χάριν ἐπὶ τοῦ μικροῦ προσώπου της, ὥστε ὠρμησα καὶ τὴν ἐφίλησα ἐπανειλημμένως.

Αἴφνης, ἐνῶ ἐγὼ ἠτοίμαζα τὸν δίσκον, ἐκεῖνα περιτρέχοντα τὸ μαγειρεῖον, περιεργαζόμενα ὅλα τ' ἀντικείμενά του, ἀνεκάλυψαν ἐκεῖ εἰς μιάν ἄκραν δύο ἡμισυ κολοκύνθης μεγάλης, ἀπεξυθιέντα προηγουμένως ὑπὸ τῆς Σοφίης, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ σαρκῶδες των πρὸς κατασκευὴν πῆττας, κατὰ τὴν ἐντόπιον μαγειρικὴν. Μᾶς εἶχε κάμη πρὸ ἡμερῶν, καὶ σὲ βεβαιῶ, ὅτι εἶνε ἐξάισιον, τὸ ἐκ κολοκύνθης, ὠν, βουτύρου, καὶ ζαχαρέως ἐκεῖνο μῆγμα, ἐψημένον ἐπ' αὐτῆς τῆς γωνίας διότι ἐδῶ πέρα ἐπὶ τῶν γωνιῶν τοῦ μαγειρείου εἰμπορεῖς νὰ ψῆσῃς ἀνέτως μικρὸν ἀμύρον, τόσον εἶνε εὐρύχωρος ἡ ἐστία. Ἀνεύρον λοιπὸν ἐκεῖνα τὰ τεμάχια τῆς κολοκύνθης, ἔχοντα σχῆμα μικροσκοπικῆς βρακούλας, κ' ἐπηδοῦσαν ἀπὸ τὴν χαρὰν των.

— "Α! ἄ! νά, ἓνα καράβι, βαπόρι, ἀκόμα τί τὸ θέλετε νὰ τὸ κάμω κυρία Μαρία; λέγετε λοιπὸν...

— Τὸ δικό μου θὰ γίνῃ ἓνα θωρηκτό, νὰ γυρίζῃ πάντα εἰς τὴν Πρέβεζάν μας; θὰ τὸ προσφέρω μ' αὐτὴν τὴν συμφωνίαν εἰς τὸ ἔθνος, ἐπανελαμβάναν ὁ Γιωργάκης. Δὲν εἶνε ἔτσι λοιπὸν, κυρία Μαρία; δὲν θὰ μὲ βοηθήσετε κ' ἐσεῖς νὰ τὸ ἐξοπλίσω, ἔ;...

— Βέβαια! βέβαια! ἠναγκάσθη νὰ τοῦ ἀποαριθῶ, διαλογισθεῖσα συγχρόνως μετὰ παιδικῆς χαρᾶς: Θεέ μου! θὰ μᾶθω τώρα εἰς αὐτὴν τὴν ἡλικίαν νὰ κάμνω τὲς κολοκύθης τῆς Σοφίης, βαπόρια!...

Ὁ δίσκος ἦτο ἔτοιμος. Ἡ ἐνασχόλησις τοῦ καφέ, κ' ἐν γένει ἡ φωτιά, τὰ διὰ τὸν δίσκον μ' εἶχαν κάμη πολὺ κόκκινην, καὶ τὰ μαλλιά μου εἶχαν ἀνακατευθῆ τρομερὰ, ὅθεν ἀπεφάσισα ν' ἀφήσω τὴν Σοφίαν νὰ προσφέρῃ μέσα τὸν καφέ. Ἀλλὰ μόλις προῦχώρησε δύο βήματα, ἐχύθη ἐπάνω της, καὶ τῆς τὸν ἤρπασα. Δὲν ἐκρατήθη εἰς τὴν ὁρμὴν ἐκείνην τῆς καρδίας μου, καὶ ἡ πρᾶξις μου ἐκείνη, ἤρχισε νὰ μοῦ φωτίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Θεέ μου! καλέ μου ἐξάδελφε! μήπως τὸν ἀγαπῶ αὐτὸν τὸν νέον, αὐτὸν τὸν κύριον... Περικλῆ; Πόσον ἤθελα νὰ σ' εἶχα σιμὰ μου, τί καλὸς πνευματικὸς θὰ μὲ ἦσο, κ' ἴσως ἡ καρδιά μου εἰσέψυθεν ὅλας τὰς περὶ γονιῶν δοξασίας σου περὶ αὐτῆς.

Δὲν ἐντρέπομαι ἀληθινὰ νὰ σοῦ εἰπῶ καθαρά, ὅτι εἰμπορεῖ νὰ τὸν ἠγάπησα αὐτὸν τὸν ξένον ἰατρὸν. Νά, κακί, ἀφοῦ ἡ καρδιά μου ἀπόψε εἶνε καταπλημμυρισμένη ἀπὸ ἀπερίγραπτον ἡδονὴν, ἀφοῦ τὰ χεῖλη μου εὐρίσκουν ἐνδόμυχον συγκίνησιν, μὲ τὸ ὄνομα Περικλῆς. τὸ ὅποιον ἔρχεται χιλιάκις τὴν στιγμὴν εἰς τὰ χεῖλη μου, σοῦ ἐξομολογοῦμαι ὅλην μου τὴν καρδίαν.

Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸν ἠγάπησα πλέον!.. Ἐὰν ἐγνώριζες εἰς ποῖαν ψυχολογικὴν κατάστασιν εὐρίσκόμεν αὐτὰς τὰς

ἡμέρας, ἐὰν ἤξευρες καλὰ, καλὰ τί ταρχῆν καὶ νευρικότητα ἐπρόδιδαν αἱ κινήσεις μου!...

Πρέπει νὰ σοῦ ἀναφέρω μόνον, ὅτι ἐκτὸς τῆς Σοφίης, ἧτις μὲ παρεθέρει μὲ περισσὴν ἀπορίαν καὶ μὲ πολὺ θάμβος, ὁ μπαμπᾶς δὲν ἤνοιξεν ἐπὶ μιάν ὁλόκληρον ἡμέραν τὸ γραφεῖον, διὰ νὰ παρκαμῆνῃ πλησίον μου.

Ὁ μπαμπᾶς νὰ παραβῆ τὸ καθῆκόν του! ὁ μπαμπᾶς νὰ κλείσῃ μιάν ἡμέραν τὴν θύραν τοῦ ἐπαρχείου κατὰ μέτωπον εἰς τοὺς προσερχομένους διὰ τὰς ἀνάγκας των κατοίκους!

Τὸν ἐλυπήθη πολὺ βλέπουσα αὐτὸν ἔτσι τρομαγμένον καὶ ἀνήσυχον νὰ μ' ἀρωτᾷ τί ἔχω, κ' ἐγὼ νὰ μὴν εἰξέυρω τί νὰ τοῦ ἀπαντήσω. Ἄλλ' ἡ ἀπόρροπος σημερινὴ συνάντησις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, αἱ ἐντροφῆσεις μετὰ τῶν συγκινήσεων ὅλης τῆς σημερινῆς ἡμέρας, μ' ἀπέδειξαν φανερά, ὅτι ἤρχισα νὰ τὸν ἀγαπῶ... ναί! νὰ τὸν ἀγαπῶ... Πόσον ὠραῖον εἶνε, ὑπὸ τὸν ἑλαφρὸν ἐκεῖνο γένειον, μὲ τὴν μειδιῶσαν γλυκεῖαν ὄψιν του καὶ πόσον ἀμέμπτως εἰμπορεῖ νὰ εἰπῇ κανεὶς ὅτι φέρει ἐκείνην τὴν πένθημον σοβαρὰν ἐνδυμασίαν του, ἧτις τοῦ δίδει κάπως περισσοτέρην γλυκύτη...

Οὐφ!... Τί ζέστη ποὺ κάμνει σήμερα!... Προτιμῶ ν' ἀναπνεύσω ὀλίγον ἔξω, ἀπόψε δὲν θὰ κλεισθῶ μ' αὐτὸ τὸ γράμμα, τὸ ὅποιον, τὸ κάτω, κάτω τῆς γραφῆς, ἤρχισε νὰ μὴ μ' ἐνδιαφέρῃ πλέον... Τὸν ἀγαπᾷ, λέει, ἤρχισε νὰ τὸν ἀγαπᾷ, τῆς φαίνεται ὅτι τὸν ἀγαπᾷ, νὰ τὴν πιστεύσω;... χμ!

Τί ὠραία βραδυὰ ἀπόψε! μὰ θὰ βρῶ ἄρα γε, ἐκεῖνο τὸ χαϊθάνι τὸν Παῦλο εἰς τὸν σιδηρόδρομον τοῦ Φαλήρου; Εἰς τὰς ὀκτώ, μοῦ εἶπε, σὲ περιμένω, κ' ἐγὼ κάθουμαι ἀκόμα;...

Ζ'

... Ἐγὼ λοιπὸν μὲ τὸν δίσκον εἰς τὰς χεῖρας, μὲ τὰ μαλλιά εἰς τὴν κατάστασιν, τὴν ὁποίαν σοῦ περιέγραψα, μὲ τὴν ὄψιν ἐρυθράν, ἀνήσυχον, καὶ μὲ τὰ δύο μικρὰ ἀπὸ τὰ δύο πλάγια μου μ' ἀνυψωμένας κολοκύνθας, εἰσήλθον εἰς τὴν αἴθουσαν. Ἐκάθητο εἰς τὸν ἐξώστην κ' αἱ δύο, καπνίζοντες, κ' εἰς τὴν ἐμφάνισίν μας ἐγύρισαν καὶ μᾶς ἐκύτταξαν καὶ αἱ δύο μειδιῶντες. Ἐκεῖνος μετέφερε συχνὰ τὸ βλέμμα του ἀπὸ τὰ τέκνα του πρὸς ἐμέ, καὶ μ' ἐκύτταξε πάντα μ' ἐκείνην τὴν γλυκύτητά του ἀχόρταγα. Τὰ παιδιὰ ἐκάθησαν ἐπὶ τῶν γονάτων του καὶ τοῦ ἐπέξηγοῦσαν μὲ φωνὰς τὰ περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν θωρηκτῶν.

— Ἐγὼ, μπαμπᾶ, θὰ τὸ κάμω μαζί μὲ τὴν κυρίαν Μαρίαν.

— Ἐμένα, ἀνέκραξεν αἴφνης ἡ Χρυσούλα, θὰ μοῦ κεντήσῃ ἡ κυρία Μαρία, νά, μιὰ τέτοια ποδιά, μπαμπᾶ.

Καὶ ἀνήγειρε τὴν μακρὰν ποδιάν μου ἐναέριον, τείνουσα αὐτὴν πρὸς ἐκείνον.

— Δὲ θάμαι ὠραία, μπαμπᾶ, ἔ! μὲ μιὰ τέτοια ποδιά, τί λές, μπαμπᾶ;

"Α! αὐτὴ ἡ μικρὰ μ' ἔκχευε νὰ κοκκινήσω περισσότερον ἀκόμα μὲ τὰς θελκτικὰς ἀνοήσιας της. Ἐκεῖνος εἶδε τὴν ἀμηχανίαν μου ἐκείνην, καὶ προσεπάθει νὰ καθησυχάσῃ τοὺς μικροὺς.

— Τ' εἶνε αὐτὰ Χρυσῆ! Γιωργῆ! ἡσυχώτερα, παρακαλῶ...

Ἵστερα τὰ ἐχόρτασα ἀπὸ γλυκίσματα, τὰ ἔδωσα τὸν καφέ τους, τὰ ἐφίλησα ἀχόρταγα, καὶ προῦχώρησα πρὸς τὸ ζωμάτιόν μου νὰ βγάλω ἐκείνην τὴν κατηραμένην ποδιάν.

Ὁ μπαμπᾶς, ποὺ δὲν τὸν ἐχωρούσε τὸ σπῆτι ἀπὸ τὴν χαρὰν του, διότι μ' ἔβλεπεν εὐθυμῆ, ἠθέλησε νὰ μὲ πειράξῃ:

— Ἐλα, κάθησαι! τώρα παληκάριτσα, μὴν μ' ἀρρωστήσῃς μ' αὐτὴν σου τὴν κίνησιν. Δὲν πειράζει, ἄς εἶσαι ἔτσι ντυμένη, ὁ κ. Μίχος δὲν εἶνε ξένος, ἔπειτα εἶσαι εὐμορφότερη ἔτσι δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν, κ. Περικλῆ;

[Ἐπεται συνέχεια].

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Η ΔΕΛΦΙΝ

Ὁ ἀφρός τῶν ὑδάτων κατέκλυε τὸ ἀκάτιον. (Σελ. 153).

Τὴν πρώτην Μαρτίου, περὶ τὴν δευτέραν πρωΐνῃν ὥραν, λαμπρὸν ἰστιοφόρον μὲ τὰ ἰστία συνεπτυγμένα καὶ τὰς θυρίδας τῆς πρύμνης κλειστάς, ἐστάθμευεν ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ὅλοι οἱ ἐν αὐτῷ στρατιῶται, προσδεδεμένοι εἰς σχοινίον τεταμένον ἐπὶ τῆς γεφύρας, ἐπάλαιον πρὸς βάρος ἐκ τῶν μεγίστων ὅσα μέχρι τοῦδε εἶχον βαστάσει τὰ γιγάντια κύματα τοῦ πελάγους τῆς Βισκαυίας.

Ἦτο ἡ «Δελφίν», μεγαλοπρεπὲς πλοῖον τῆς Ἀγγλικῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν, διακούμενον ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Ἐρρίκου Κόββ καὶ προσωρισμένον διὰ τὴν Βεγγάλην καὶ τὴν Κίναν.

Ἐφερεν εἴκοσιν ἀξιωματικούς, τριακοσίους τεσσαράκοντα τέσσαρας στρατιώτας, τεσσαράκοντα τρεῖς γυναῖκας καὶ ἐξή-

κοντα ἐξ παιδιά, ἀποτελοῦντας ὅλους μέρους τοῦ τριακοστοῦ πρώτου συντάγματος τοῦ πεζικοῦ, πρὸς τούτοις δὲ εἴκοσι ταξιειῶτας καὶ πλήρωμα ἀπαρτιζόμενον ἐξ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ὀκτῶ ἀνδρῶν μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν των.

Ὅλη αὐτὴ ἡ συνοδία ἀπεμακρύνθη εὐθύμως τῆς παραλίας τὴν δεκάτην ἐνάτην Φεβρουαρίου 1825.

Διότι τὸ πλοῖον ἦτο καινουργὲς καὶ ὁ πλοίαρχος πεπειραμένος, ἡ προμήθεια τῶν ζωοτροφῶν καὶ λοιπῶν ἐπιτηδείων εἶχε γίνῃ σαφιλῆς καὶ ἤλπιζον οὕτω ὅλοι τερπνὸν καὶ σύντομον ταξίδιον.

Ἐθούμενον ὑπὸ ὄροσεροῦ βορειοδυτικοῦ ἀνέμου, τὸ ὠραῖον πλοῖον κατέβη μεγαλοπρεπῶς τὴν Μάγχην.

Καί, τῇ 23 Φεβρουαρίου, ὅτε τὰ μέρη τῆς Ἀγγλίας ἐπαυ-

σαν πλέον νὰ διακρίνωνται ἀπ' αὐτοῦ, εἶχεν εἰσέλθει ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ.

Πλὴν ὀλίγων κωκυθίων ὄλος παροδικῶν, τὸ πλοῖον εἶχεν ἐξακολουθήσει αἴσιον τὴν πορείαν του μέχρι τῆς νυκτὸς τῆς δευτέρας 28, ὅποτε πνοὴ νοτιοδυτικῷ ἀνέμου, οὐτινος ἡ ὕμνη βαθμηδὸν ἐπετεινετο κατὰ τὴν πρωίαν τῆς 20, τὸ εἶχεν αἴφνης σταματήσει κατὰ τὴν στιγμήν, εἰς ἣν ἦδη ἐνδιὰ-τρίβωμεν. ὁδηλαδὴ τὴν πρώτην Μαρτίου περὶ τὴν δεκάτην πρωινήν ὥραν.

Μεθ' ὅλας τὰς ληθθείσας προφυλάξεις, τὸ πλοῖον, ὠθούμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων εἰς ὕψη τεράστια, ἐπαναπίπτει ἐξ ὕψους αὐτῶν τῶν κυμάτων εἰς ἀβύσσους ἀχανεῖς, ἐκυλιέτο φρικωδῶς καὶ τὸ πρᾶγμα μεγάλως ἐπετεινετο ἐκ τοῦ φορτίου, τὸ ὅποιον ἀπετέλουν πίθαι πληρωμένοι ἀπὸ σφαίρας καὶ βόμβας.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν, τόσον ὁ σάλος τοῦ πλοίου κατέστη τρομερός, ὅστε εἰς ἕκαστον τιναγμὸν, αἱ πρότονοι τοῦ ἐδυθίζοντο τρεῖς ἢ τέσσαρες πόδας ἐν τῇ θαλάσῃ.

Ἀποτέλεσμα τῆς φρικώδους αὐτῆς δονήσεως ἦτο ἡ ἀνατροπὴ τῶν ἐπίπλων καὶ αὐτῶν τῶν πλέον στερεῶς τοποθετημένων καὶ ἡ ἐκτιναξίς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον τοῦ πλοίου μέρος, μετὰ τῆς δυνάμεως, ὥστε δὲν ἠδύνατό τις πλέον νὰ μένη οὔτε ἐν τοῖς θαλάμοις, οὔτε ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἀξιωματικὸς τις, περίτρομος ἐκ τῆς φρενῆς αὐτῆς ἀναστατώσεως τῶν ἐπίπλων, ἐσκέφθη ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ μετέβαινεν ὅπως ἐξήταξέ τι, ἐν μέσῳ τοιούτων σφοδρῶν δονήσεων, συνέβαινεν εἰς τὰ βάθη τῆς ἀποθήκης.

Ἐλαβε λοιπὸν μαζὺ του δύο ναύτας, καὶ διέταξε τὸν ἕτερον τοῦτον νὰ ἐφοδιασθῇ διὰ φανοῦ τῆς ἀσφαλείας.

Εἰσελθὼν ἐν τῇ ἀποθήκῃ, παρετήρησεν ὅτι ὁ φωτισμὸς τοῦ φανοῦ ἦτο ἀνεπαρκής.

Καί, φοβούμενος ἀνάφλεξιν, ἂν ἐπεχειρεῖ ὁ ἴδιος τὴν ὕψωσιν τοῦ φωτός του, ἀπέστειλε τὸν ἕνα τῶν ναυτῶν εἰς τὸ κατάστρωμα πρὸς διόρθωσιν τοῦ φανοῦ, ἀπομένων κατὰ τὴν ἀπουσίαν ἐκείνου ἐν τῇ σκοτίᾳ.

Μετὰ παρέλευσιν πέντε λεπτῶν ἐπανῆλθε.

Καί, ἰδὼν ὅτι εἰς τῶν πίθων τῶν περιεχόντων οἰνόπνευμα εἶχε μετατοπισθῇ, ἔλαβε τὸν φανὸν ἀπὸ τῆς χειρὸς τοῦ κομίζοντος αὐτὸν ναύτου, καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ τὸν σύντροφόν του ν' ἀπέλθουν πρὸς εὔρεσιν πασσάλων ἵνα σφηνώσουν αὐτὸ τὸ βαρέλιον.

Ἀμφοτέρω ἐξῆλθον.

Μείνας μόνος, ὁ ἀξιωματικὸς εὐρέθη ὑπόχρεως νὰ κρατῇ τὸν φανὸν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ νὰ συγκρατῇ διὰ τῆς ἄλλης τὸ βαρέλιον.

Ἄλλ' ἐπῆλθε τότε τοιοῦτος κλονισμὸς ὥστε, βιαίως πεισθεὶς ὁ ἀξιωματικὸς, ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ τὸν φανὸν του.

Κατανοῶν τὸν κίνδυνον εἰς ὃν ἐξέθετε τὸ πλοῖον, ἔσπευσε νὰ τὸ ἀναλάβῃ.

Ἄλλ' ἐν τῇ σπουδῇ του παρήτησε τὸ βαρέλιον, τὸ ὅποιον καταπεσὸν διερράγη.

Τὸ οἰνόπνευμα πᾶραυτὰ ἐξεχύθη.

Καί περιελθὼν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ φῶς τῆς λυχνίας ἐσηματίσεν ἐντὸς τῆς ἀποθήκης αὐλακα ἄλλοιαν μὲ πύρινον ὄφιν.

Ἀντὶ νὰ δώσῃ τὸ σύνθημα τοῦ κινδύνου δι' ἀσυνέτου κραυγῆς, ὁ ἀξιωματικὸς ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ συγκρατήσῃ ἐαυτὸν.

Καί, εὐθὺς ὡς οἱ δύο ναῦται ἐπανῆλθον, εἰδοποίησε διὰ τοῦ ἐνὸς τοῦτων τὸν πλοίαρχον περὶ τῶν διατρεχόντων, μετὰ δὲ τοῦ ἄλλου ἐδοκίμασε νὰ καταβάλλῃ τὰς πρώτας πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ πυρὸς προσπάθειαις.

Ὁ πλοίαρχος προσέδραμεν.

Ἐδῶκε τὰς διαταγὰς του.

Καὶ ἤρχισαν ν' ἀγωνίζονται πρὸς περιστολὴν τοῦ πυρὸς διὰ τῶν ἀντλῶν ἅς ἐθηκεν ἐν χρήσει, διὰ κἀδων ὕδατος, οὓς

ἐκένωσαν, καὶ διὰ πανίων διαβρόχων, ἐξ ὧν ἐπλήρωσαν τὴν ἀποθήκην.

Ὁ ἀξιωματικὸς ὁ ἀφήσας τὴν μάλλον λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς καταστροφῆς αὐτῆς, ὁ ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης, ἀνὴρ πλήρης θάρρους ἅμα καὶ θείας πίστεως, ἤσχε-λείτο τὴν στιγμήν ἐκείνην εἰς ἐξέτασιν τῶν ἐν τῷ θαλαμῷ τοῦ πλοίαρχου ἀνηρημένων βαρομέτρων, ὅτε ὁ ἀξιωματικὸς κ. Σπένς ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε ταπεινοφῶνως:

— Πυρκαϊὰ εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ οἰνοπνεύματος.

— Πῆγαινε νὰ τὴν ἴδῃς, ταγματάρχα.

Καὶ ὁ κ. Σπένς ἤρχισε νὰ περιφέρεται κατὰ μῆκος καὶ πλάτος καὶ νὰ μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τήρησιν τῆς τάξεως, μεθ' ὅλης τῆς ἀταραξίας ὅσην ὁ σάλος τῆς θαλάσσης τῷ ἐπέτρεπεν.

Ὁ ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης ἀμφέβαλλεν ἔτι.

Ἐσπευσε πρὸς τὴν καταπακτὴν, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἤρχιζεν ὁ καπνὸς νὰ διαφεύγῃ.

Καὶ εὖρε τὸν πλοίαρχον Κόββ καὶ τοὺς ἀξιωματικούς διδόντας μετ' ἄκρας γαλήνης προσταγὰς ἐκτελουμένας μετὰ τῆς αὐτῆς ἀταραξίας παρὰ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν.

Ὁ πλοίαρχος Κόββ τὸν παρετήρησεν.

— Ἄ! σὺ εἶσαι, ταγματάρχα;

— Ναί, δικηκτὰ μου. Δύναμαι νὰ σοὶ ἀπεθῶ εἰς τι χρήσιμος;

— Γνωστοποίησον τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς ἀξιωματικούς σου.

— Καὶ φρόντισον μὴ τυχὸν ἡ ταραχὴ κυριεύσῃ τοὺς στρατιώτας.

— Εἶνε λοιπὸν τὸ πρᾶγμα σοβαρὸν ὡς τὸ δικαίδου, δικηκτὰ; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Διάβολο! Ἰδέ! εἶπεν ὁ πλοίαρχος δεικνύων αὐτῷ τὸν ἀπὸ τῆς καταπακτῆς ἀναθρώσκοντα καπνὸν.

Ὁ ταγματάρχης ἔκαμε διὰ τῶν χειλέων μορφασμὸν ἐμφαινόμενον ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο σοβαρὸν.

Καὶ ἐτέθη εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Φεαρών.

Ὁ ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης ἐζήτησε καὶ ἐπληροφόρηθη ὅτι ὁ ἀντισυνταγματάρχης εὐρίσκατο εἰς τὸν θαλαμὸν του μετὰ τινων γυναικῶν ἀξιωματικῶν, αἵτινες, τρέμουσαι πρὸ τοικύτης φρικώδους τρικυμίας καὶ μηδὲ κἂν φανταζόμεναι ἕτερον κίνδυνον ἀπέναντι κινδύνου παρομοίου, εἶχον συναθροισθῇ πλησίον ἐκείνου.

Ἐκρούσε τὴν θύραν μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐλάβανε κατὰ μέρος τὸν ἀντισυνταγματάρχην καὶ τῷ ἀνήγγελλε τὸν νέον κίνδυνον, ὅστις ἠπέλειε τὸ πλοῖον.

Ἄλλὰ, μεθ' ὅλην τὴν προφυλάξιν, τόσον, ὡς φαίνεται, ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ ταγματάρχου ἀπετυπώτο ὁ τρόμος, ὥστε αἱ γυναῖκες ἠνερθώθησαν ὄλαι καὶ ἠρώτησαν ἂν ἡ τρικυμία καθίστατο κινδυνωδέστερα.

Ἄλλὰ μειδιῶν ὁ ταγματάρχης τοῖς ἔδωκε τὸν λόγον του ὅτι, ὡς πρὸς αὐτὸ, οὐδὲν εἶχον νὰ φοβῶνται.

Καὶ ἡ ἐνθαρρυντικὴ ἀπάντησις τοῦ ταγματάρχου τὰς ἐνεκαρτίωσεν.

Ὁ ἀντισυνταγματάρχης Φεαρών ἐξῆλθεν ἵνα κατακτῆσθαι τὰ πνεύματα τοῦ συνταγματῆς του, καὶ ὁ ταγματάρχης ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὸ θέατρον τῆς πυρκαϊᾶς.

Τὰ πράγματα εἶχον τραπῆ ἐπὶ τὰ χεῖρῳ; κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του.

Τὴν ἐλαφρὰν κυανὴν φλόγα τοῦ οἰνοπνεύματος, ἧτις ἐνέβαλλεν ἔτι εἰς τὴν ἐλπίδα του ὅτι θ' ἀπεσβῆτο πᾶν ἀπευκαταῖον, εἶχε διαδεχθῆ πυκνὸν νέφος καπνοῦ.

Τὸ νέφος τοῦτο, κατὰ παμμεγέθεις στρεβίλους, ἐζήρχετο ἀπὸ τῶν τεσσάρων καταπακτῶν.

Καὶ ἐκυλιέτο κατὰ χεიმάρρους ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον τοῦ πλοίου ἄκρον.

Ταυτοχρόνως ἕριμεια ὁσμὴ πίστεως διεχύθη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Ὁ ταγματάρχης ἠρώτησε περὶ τῆς μεταλλαγῆς αὐτῆς τῶν προχημάτων τὸν πλοίαρχον Κόββ.

Ἐκεῖνος τῷ ἀπεκρίθη :

— Τὸ πῦρ μετεδόθη ἀπὸ τῆς ἀποθήκης τοῦ οἴνοπνευματος πρὸς τὸ διαμέρισμα τῶν ἀποσκευῶν τοῦ πλοίου.

— Τότε ἀπωλέσθημεν, ὑπέλαβεν ὁ ταγματάρχης.

— Ναί, ἀπήντησεν ἀφελῶς ὁ πλοίαρχος.

Εἶτα ταυτοχρόνως, διὰ φωνῆς βροντώδους καὶ ἐμφανίσεως τὸ ἐπικείμενον τοῦ κινδύνου ὁ πλοίαρχος Κόββ ἔκραξε :

— Κατασκευάσατε ὄχετους εἰς τὴν πρώτην ἢ τὴν δευτέραν γέφυραν.

»Νὰ σηκωθοῦν αἱ καταπακταί !

» Ἀνοίξατε τὰς θυρίδας τῶν τηλεβόλων.

» Διὰ τὴν εἰσρεύσῃ πανταχόθεν τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης.»

Ἔσπευσαν νὰ ἐκτελέσωσι τὰς δοθείσας διαταγὰς.

Ἄλλ' ἤδη στρατιωταὶ τινες, μία γυνὴ καὶ πολλὰ παιδιά εἶχον ἀπολεσθῆ μετὰ ματαιὰς προσπάθειας ὡς εἶχον καταβάλλει ὅπως φθάσωσιν εἰς τὴν ἀνωτέραν γέφυραν.

Καταβαίνοντες πρὸς τὰς χαμηλὰς πολεμιστράς μετὰ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου Φεαρών, καὶ τοῦ λοχαγοῦ Βραίου, καὶ δύο ἢ τριῶν ἐτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ 31^{ου}, οἵτινες ἤθελον ν' ἀνοίξωσιν αὐτάς, εἶδον ἕνα τῶν ἀντιπλοιάρχων κλονούμενον, ἔτοιμον νὰ πέσῃ χαμὰ ἐξηντλημένος, χάνοντα τὰς αἰσθήσεις του.

Εἶχε προσκόψει τὸν πόδα ἐπὶ τῶν πτωμάτων πολλῶν παθόντων ἐξ ἀσφυξίας ὑπὸ τοῦ καπνοῦ, οὐτινας καὶ ἐκεῖνος μικροῦ δεῖν ἐπιπτε θῆμα.

Τῶνόντι, τὸσον ὁ καπνὸς αὐτὸς ἦτο ἐρυμὸς καὶ πυκνός, ὥστε ἐνῶ διέβαινον τὸν μεταξὺ τῶν δύο γεφυρῶν διάδρομον τοὺς ἐπνιγε.

Καὶ μόλις ἠδυνήθησαν ἐκεῖ νὰ παραμείνωσι τὸσον, ὅσον ἀπῆται χρονικὸν διάστημα ἢ ἐκπέσεις τῶν παρὰ τοῦ πλοίαρχου Κόββ δοθεισῶν διαταγῶν.

Ἐφθασαν ἐν τούτοις εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, καὶ πάραυτα ἡ θάλασσα εἰσώρησε μανιώδῃ ἀπὸ τῶν ἀνοιχθεισῶν αὐτῇ διόδων, συντρίβουσα τὰ διασπράγματα καὶ μετατοπίζουσα πᾶν τὸ προστυχόν.

Ἦτο θέαμα τρομερόν, καὶ τὸ ὅποιον οἱ θεαταὶ ἐν τούτοις ἐβλεπον μετὰ τινος χαρᾶς, διότι ἐκολακεύοντο βλέποντες τὴν σωτηρίαν τῶν προερχομένην ἐκ τοιοῦτου βιαίου μέτρου.

Βεβυθισμένοι ἐν τῷ ὕδατι μέχρι γονάτων, οἱ ἀξιωματικοὶ ἐνεθάρρουν ἀλλήλους ἀμειβόμενοι διὰ τῆς τραχείας καὶ ὀξείας ἐκείνης φωνῆς ἣτις καθαρῶς δεικνύει ὅτι αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ κραυγῶν εἰς τοὺς ἄλλους.

« Ἐλπίζετε ! » δὲν ἐλπίζει πλέον.

Καὶ ἐν τούτοις ἡ ἀπειρος αὐτῆ ποσότης ὕδατος ἢ εἰσρέουσα ἐν τῇ ἀποθήκῃ ἐπέτυχεν νὰ σταματήσῃ, ἂν μὴ τὴν πυρκαϊάν, τοῦλάχιστον τὴν ὅλον ἐπιτεινομένην ἠρμῆν τῆς.

Μόνον ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ κίνδυνος τοῦ ν' ἀνετινάξοντο εἰς τὸν ἀέρα ἡλαττοῦτο, ἐπηύξανε ὁ τοῦ καταποντισμοῦ.

Τὸ πλοῖον εἶχε προφανῶς βαρύνει καὶ κατὰ πολλοὺς ἔτι πόδας ἐβυθίσθη ἐν τῷ ὕδατι.

Ἡ ἐκλογὴ μόνη τοῦ θανάτου τοῖς ἀπέμενε.

Προετίμησαν τὸν θάνατον τὸν παρέχοντα ἀναβολήν.

Οἱ ἀξιωματικοὶ ὤρμησαν πρὸς τὰς πολεμιστράς.

Τὰς ἐπανεκλείσαν μετὰ μεγάλου κόπου.

Εἶτα ἐσκέπασαν ἐκάστην τῶν καταπακτῶν ἵνα ἀποκλείωσιν τὸν ἐξωτερικὸν ἀέρα ἀπὸ τῶν βυθῶν τοῦ πλοίου.

Καὶ περιέμενον.

Διότι ἐγνώριζον ὅτι μία ἔτι ὥρα ἢ δύο τοῖς ὑπελείποντο.

Τότε οἱ ἀξιωματικοὶ, οἵτινες εἶχον κατακλύσει ὕδατος τὸ πλοῖον, ἀναβάντες ἐπὶ τῆς γεφύρας, ἔρριψαν τριγύρω τῶν βλέμμα καὶ ἤρχισαν νὰ διακρίνωσιν, ἐν τῷ συνόλῳ του κατ' ἀρχάς, εἶτα β' θλιθῶν ἐν αὐταῖς ταῖς λεπτομερείαις τῆς, σκηνὴν τρομερὰν ἄμα καὶ ἐπιβαλλουσαν.

Ἡ ἀνωτέρα γέφυρα ἦτο κεκαλυμμένη ὅλη ἐξ ἐξακοσίων ἕως ἑπτακοσίων ἀνθρωπίνων πλασμάτων.

Ἦσαν οὗτοι ναυτικοί, στρατιῶται, ταξιδιώται, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά.

Γυναϊκῆς τινες, ὡς ἐκράτει ἐν ταῖς κλίναις τῶν ἡ ναυτίαις, εἶχον ὁρμήσει ἔξω εὐθὺς ὡς ἔμαθον τὸν φρικῶδη κίνδυνον ὅστις τὰς ἠπέλει.

Καὶ ὅμοιαι πρὸς φαντάσματα, ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς ἀφεγχοῦς νυκτός, ἐν μέσῳ τῆς λάμψεως τῶν ἀστραπῶν, ἐν τῷ κυλισμῷ τῆς βροντῆς, ἐπλανῶντο ἐπὶ τῆς γεφύρας, καλοῦσαι ἢ μὲν τὸν πατέρα τῆς, ἢ δὲ τὸν ἀδελφόν τῆς, ἢ δὲ τὸν σύζυγον.

Ἐξ ἐνστικτοῦ φυσικοῦ τὰ ἑπτακόσια αὐτὰ ὑποκείμενα, ἀντὶ νὰ συνθλιβῶνται τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δέ, εἶχον διαιεθῆ εἰς ὁμίλους, οἱ ἰσχυροὶ μετὰ τῶν ἰσχυρῶν, οἱ ἀσθενεῖς μετὰ τῶν ἀδυνάτων.

Οἱ ὅμοιαι αὐτοὶ ἐπέτρεπον νὰ περιφέρηται τις ἐπὶ τῆς γεφύρας ἐν τοῖς κενοῖς ταῖς σχηματιζομένοις μεταξὺ αὐτῶν.

Τινὲς τῶν ναυτῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν, οἱ μᾶλλον γενναϊοκάρδοι, — ὁμίλος, ὃν οὗτοι ἀπῆρτιζον, ἦτο ὁ μικρότερος ὅλων, — εἶχον τοποθετηθῆ ἀκριβῶς ἄνωθεν τοῦ κινδυνωδεστέρου μέρους, ἵνα ἐτινάξοντο αὐτοὶ πρῶτοι, καὶ ἵνα ἡ ἔκρηξις, ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ὁποίας εὐρίσκοντο ἀναμφιβόλως, ἐτίναξεν αὐτοὺς πρῶτους, καὶ ἔθετεν οὕτω εὐθὺς τέρμα εἰς τὰ δεινὰ τῶν.

Μεταξὺ τῶν ὁμίλων τούτων οἱ μὲν περιέμενον τὴν τύχην τῶν μετὰ ὑποταγῆς εἰς τὴν εἰμαρμένην σιωπηλῆς ἢ ἡλιθίου ἀναισθησίας.

Ἄλλοι συνέστρεφον τοὺς βραχίονας, ἐξέβαλλον κραυγὰς ἀνάβροους καὶ παρεδίδοντο εἰς παντοειεῖς ἀπελπιστικὰς παραφροσὰς.

Ἄλλοι ἐπεκαλοῦντο γονυπετεῖς καὶ ἄφθονα χέροντες ὄακρνα, τὸ ἔλεος τοῦ Ὑψίστου.

Πολλὰ σύζυγοι καὶ τέκνα στρατιωτῶν εἶχον ἔλθει πρὸς ἀναζήτησιν ἀσύλου εἰς τὸ δωμάτιον τῶν ἀνωτέρων γεφυρῶν, καὶ ἐδέοντο μαζὺ μὲ τὰς συζύγους τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ταξιδιωτῶν.

Μεταξὺ τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ὑπῆρχον μερικαί, αἵτινες, πεποικισμένοι ὑπὸ θείας γαλήνης, ὁμοιάζον πρὸς ἀγγέλους παρὰ Θεοῦ σταλέντας, ἵνα προλειάνωσι τὴν ὁδὸν τοῦ θανάτου εἰς τὰ ἐπ' αὐτὸν ἐκεῖ προωρισμένα θνητὰ ὄντα.

Ἐν μέσῳ τούτων ὅλων, πτωχὰ τινὰ παιδιά, ἀγνοοῦντα τὸν κίνδυνον, καὶ τὸ βλέμμα ἔχοντα ἀτενέες, ἢ ἐπαιζον ἐπὶ τῆς κλίνης τῶν, ἢ ἀπέτεινον ἐρωτήσεις ἀποδεικνύουσας ὅτι ὁ Κύριος ἀπεσβεί τῆς ἀγγελικῆς τῶν ἀγνόητος καὶ αὐτὴν ἔτι τῇ ὑπόνοιαν τοῦ κινδύνου.

Ἄλλὰ δὲν συνέβαινε τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους.

Νεκρὸς τις ταξιδιώτης ἐπλησίασε πρὸς τὸν ταγματάρχην Μάκ Γρέγορην.

— Ταγματάρχα, τὸν ἠρώτησε, τί φρονεῖτε περὶ τῆς θέσεώς μας.

— Κύριε, ἀπήντησεν ὁ ταγματάρχης, ὡς παρασκευασθῶμεν ἵνα αὐτὴν τὴν νύκτα παραδώσωμεν τὸ πνεῦμα εἰς τὸν Ὑψίστον.

Ὁ νεανίας προσέκλινε μὲ ὕφος μελαγχολικόν.

Καὶ θλίβων τὴν χεῖρα τοῦ ταγματάρχου, ὑπέλαβεν :

— Ἡ καρδίαν μου διατελεῖ ἐν εἰρήνῃ μετὰ τοῦ Θεοῦ περὶ οὐ ὁμιλεῖτε. Καὶ ἐν τούτοις, σὰς τὸ ὁμολογῶ, ἡ ὑστάτη αὐτῆ στιγμὴ μοι ἐμποιεῖ μέγαν φόβον, καὶ ται καλῶς γνωρίζω τὸ παράλογόν του.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὡσεὶ ἡ μαινομένη θαλάσσα προσέλαβε νέων στοιχείων τὴν ἐπικουρίαν ἵνα ἐξοντώσῃ τὸ πλοῖον, ὅπερ ἐφαίνετο θεωροῦσα ὡς λείαν τῆς καὶ ὅπερ εἴλκυε πρὸς ἑαυτὴν ἐπ' ὅλων τῶν στομίων τῶν ἀθύσων τῆς ἐν τῶν τρομερῶν κυμάτων τῶν ἀνερχομένων μέχρι τῶν κεραίων του, ὡρ-

μησεν, ἐπὶ τῆς γεφύρας, καὶ κατεκερμάτισε τὸ πηδάλιον οὐ-
τινος ἀπεκόμισε τὰ συντρίμματα.

Τὸ κτύπημα ὑπῆρξε τρομερόν.

Σκυθρωπὴ σιγὴ ἐπηκολούθησεν αὐτό.

Διότι εἰς ἕκαστος θεώρει περίτρομος τριγύρω του μὴ τῷ
ἀφρηθῆν ἀγαπητόν τι ὑποκείμενον ἀποκομισθῆν ὑπὸ τοῦ φο-
βεροῦ αὐτοῦ κύματος, ὅτε, ἐν μέσῳ τῆς ἐπικρατούσης αὐτῆς
σιγῆς, ἡ φωνὴ νεαροῦ τινὸς ἀντιπλοιάρχου προέβαλεν ἐναγῶ-
νιαι καὶ ἐκραύγασε :

— Πλοίαρχε ! ἡ «Δελφίν» δὲν ἔχει πλέον πηδάλιον !

Μακρὰ φρικίασις διεδέχθη τὰς λέξεις ταύτας.

Διότι καθεὶς γνωρίζει τί σημαίνει πλοῖον ἄνευ πηδαλίου
καὶ πλανώμενον τυχαίως ἐπὶ τοῦ Ὀκεανοῦ.

Οὕτω, ἐπ' αὐτοῖς τοῖς λόγοις, νεαρός τις ἀξιωματικός,
ὅστις μέχρι τοῦδε οὐδόλως ἐφάνη ἀπελπισθεὶς, ἐξήγαγε σκυ-
θρωπὸς ἀπὸ τοῦ σακκιδίου του πλόκαμον ἐκ ξανθῶν τριχῶν
καὶ τὸν ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς καρδίας του.

Ἐτερός τις ἔλαβε χάρτην καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν πατέρα του
γραμμὰς τινάς.

Καὶ εἰσήγαγεν εἶτα τὸν χάρτην ἐντὸς φιάλης, ἐλπίζων ὅτι
αὕτη, ἀνευρισκομένη παρά τινος φιλανθρώπου, θ' ἀπεστέλ-
λετο πρὸς τὸν πατέρα του μετὰ τοῦ περιεχομένου της, καὶ
ὅτι οὕτω, διὰ τῆς ἀσφαλοῦς εἰδήσεως τοῦ θανάτου, θ' ἀπήλ-
λαττε τὸν γέροντα ἐτῶν μακρῶν ἀμφιβολίας καὶ ἀγωνίας.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νεαρός αὐτὸς ἀξιωματικός προυχώρει
ἵνα ρίψῃ τὴν φιάλην εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς ἄλλος, ὁ κ. Θόμ-
σων, συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀναβιβάσῃ ναύτην τινὰ εἰς ὑψη-
λὸν τοῦ πλοίου ἰστόν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς ἀνακαλύψεως ἐτέρου
τινος πλοίου, ὅπερ νὰ ἐπεκαλοῦντο πρὸς συνδρομὴν τῆς «Δελ-
φίνος».

Ἦτο ἡ ἐσχάτη ἐλπίς, ἀσθενεστάτη, τῇ ἀληθείᾳ, καὶ ἐν
τούτοις ἡ μόνη ὑπάρχουσα ἐν ταῖς καρδίαις ὄλων.

Περιέμενον λοιπὸν μετ' ἀγωνίας ἀπεριγράφτου.

Ὁ ναύτης διέτρεξε διὰ τοῦ βλέμματός ὄλον τὸν κύκλον
τοῦ ὁρίζοντος.

Εἶτα, αἴφνης, ἀνακινῶν εἰς τὸν ἀέρα τὸν πῖλόν του :

— Ἐνα πανὶ ἀνοιχτὸ στὸν ἄνεμο ! ἀνέκραξε.

Τρεῖς ἐπευφημῖαι χαρὰς ἀνεδόθησαν ἀπὸ τῆς γεφύρας.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην στιγμὴν ἀνεπέταξαν τὰς σημαίας τοῦ
κινδύνου.

Ἐρριπτον κανονοβολισμοὺς ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καὶ
ταῦτα πάντα κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δυνηθῶσι ν' ἀντιλη-
φθῶσιν αὐτῶν οἱ ἄνθρωποι τοῦ διαικρινόμενου πλοίου.

Β'

Ἡ Καμβρία.

Ἐπὶ δέκα λεπτὰ ἢ τέταρτον ὥρας, ὄλων οἱ ὀφθαλμοὶ ἔ-
μενον προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ πλοίου.

Τὸ πλοῖον αὐτό, ὡς ἀργότερον ἐγνώσθη, ἦτο ἡ «Καμβρία».

Ἦτο μικρὸν βρικόιον διακροσίων τόνων.

Ἀπέπλεε διὰ τὴν Βερακρούζαν, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ
ναυάρχου Κούκ, καὶ περιελάμβανε τριακοντάδα μεταλλευτῶν
τῆς Κουρουάγης καὶ ἐτέρους ὑπαλλήλους τῆς ἀγγλομεξικα-
νικῆς ἐταιρίας.

Ἡ ἀγωνία ἦτο μεγάλη, διότι ἐζήτησαν νὰ βεβαιωθῶσιν ἂν,
ἐκεῖνοι, διέκρινον τὴν «Δελφίνα» ἢ δὲν τὴν εἶχον προσέξει.

Τὰ δέκα αὐτὰ λεπτὰ ὑπῆρξαν δι' αὐτοὺς εἰς ὄλος αἰῶν.

Οὐδόλως ἤλπιζον ὅτι θ' ἤκούετο ὁ κρότος τῶν τηλεβόλων.

Ὁ κρότος αὐτὸς ἐχάνετο ἐν τῇ βοῇ τῆς τρικυμίας καὶ ἐν
τῷ μυχθμῷ τῆς θαλάσσης.

Μετὰ τινα λεπτὰ ἀγωνίας, διέκριναν τὸ βρικόιον ὑψοῦν ση-
μαίαν ἀγγλικὴν καὶ ἀναπετάξαν ὄλα του τὰ ἰστία εἰς ση-
μαίαν ἀρωγῆς πρὸς τὸ κινδυνεύον πλοῖον.

Ἐπῆλθε γενικὴ χαρὰ.

Ἡ σωτήριος αὐτὴ λάμψις, ἡ διαδεχομένη τὴν σκοτίαν τοῦ
θανάτου, ἐφώτισεν ὄλων τὰς καρδίας.

Καὶ ἐν τούτοις ὑπολογιζομένου τοῦ διαστήματος, ὅπερ ἐ-
χώριζε τὰ δύο πλοῖα, τῆς σμικρότητος τοῦ βρικόιου τοῦ ἀπελ-
θόντος εἰς ἐπικουρίαν τῆς «Δελφίνος», τῆς ἐν τῇ θαλάσῃ
ἐπικρατούσης θυέλλης, ὀγδοήκοντα φορές ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν ὑ-
πῆρχε φόβος ὅτι τὸ πλοῖον θ' ἀνετινάζετο, ὅτι ἐκεῖνο ὅπερ δι-
εκρινετο τὸ δέκατον μὲν τῶν ἐπιβατῶν θὰ ἠδύνατο νὰ διέ-
σωζε, καὶ ὅτι, τέλος, ἡ εἰς ἐκεῖνο ἀποβίβασις ἦτο ἀδύνατος.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καὶ ἐνῷ ὁ πλοίαρχος Κόββ, ὁ ἀντι-
συνταγματάρχης καὶ ὁ ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης ἔαμνον
συμβούλιον περὶ τῶν μᾶλλον ἐπειγόντων καὶ τῶν ἀσφαλε-
στέρων μέτρων πρὸς ἀποβίβασιν, ὑπολογαγὸς τις 31^{ου} τοῦ
προσῆλθεν ἵνα ἐρωτήσῃ τὸν ταγματάρχην ἐπὶ τίνι διαταγῇ οἱ
στρατιῶται ὄφειλον νὰ ἐγκατέλειπον τὸ πλοῖον.

— Ἐπὶ τῇ διαταγῇ, ἣτις συνειθίζεται διὰ τὰς κηδείας,
ἀπήνησε μὲ ἤρεμον τόνον φωνῆς ὁ ταγματάρχης.

Τότε, ὡσεὶ ὁ ἀξιωματικὸς ἐσκέφθη ὅτι δευτέρα τις διαταγὴ
ἀνωτέρα ἀπῆτειτο, ἐστράφη πρὸς τὸν ἀντισυνταγματάρχην
Φεαρὼν, διερωτῶν αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματός.

— Δαιμόν ! ὑπέλαβεν ἐκεῖνος, δὲν τὸ ἤκουσες ; τοὺς νεα-
ρωτέρους καὶ τοὺς γεροντοτέρους. Ἄλλ' ἐν πρώτοις, καὶ πρὸ
παντὸς ἄλλου, τὰ γυναικόπαιδα.

— Θὰ διαπεράσῃτε διὰ τοῦ ξίφους πάντα ὅστις θὰ ἐπει-
ράζο νὰ καταβῇ πρὸ αὐτῶν.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἀπεμακρύνθη, ποιῶν διὰ τῆς κεφαλῆς ση-
μαίαν ἐμφανῆ ὅτι ἡ διαταγὴ κατὰ γράμμα θὰ ἐξετελεῖτο.

Τῷ ὄντι, πρὸς παρεμπόδισιν τῆς συρροῆς ἦν φυσικῶς ἐφο-
βοῦντο κατόπιν τῶν σημείων ἀνυπομονησίας τῶν ἐκδηλου-
μένων ἐκ μέρους τῶν στρατιωτῶν καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ναυτῶν,
ὄσο ἀξιωματικοὶ μὲ τὰ ξίφη γυμνά, ἐτέθησαν ἐκατέρωθεν
τοῦ μέρους τοῦ ἀποβιβασμοῦ.

Ἄλλὰ, δεόν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, ριψάντες βλέμμα ἐπὶ
τῶν ἀξιωματικῶν τῶν καὶ ἰδόντες τὴν γαλήνιον καὶ σοβαρὰν
ἄμα στάσιν αὐτῶν, οἱ ναῦται καὶ οἱ στρατιῶται ἠσθάνθησαν
καταισχύνῃν διὰ τὴν σπουδῆν ἣν μέχρι τοῦδε ἐπεδείκνυον καὶ
πρῶτοι ἔδωκαν τὸ παράδειγμα τῆς ἐγκαρτερήσεως καὶ τῆς
πειθαρχίας.

Περὶ τὴν δευτέραν ἢ δευτέραν καὶ ἡμίσειαν, τὸ πρὸς ἀπό-
βασιν ἀκάτιον ἦτο ἔτοιμον.

Ἡ διαταγὴ πάραυτα ἐδόθη παρὰ τοῦ πλοιάρχου Κόββ
ἵνα καταβῶσι γυναικῆς ἀξιωματικῶν, ταξειδιῶται καὶ στρα-
τιῶται ὅσοις ἡ λέμβος ἠδύνατο νὰ περιελάβανεν.

Ἐβλέπε τις τότε παρελαῖνον ἐπὶ τῆς γεφύρας τὸ πένθη-
μον σωματεῖον τῶν δυστυχῶν γυναικῶν, φερουσῶν τὸ πρῶ-
τον τυγὸν ἐνδυμα, τὸ ὅποιον εὗρον πρὸ αὐτῶν, καὶ σφουρῶν
τὰ παιῖα τῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρός, ἐν ᾧ ἔτεινον τὴν ἄλλην
πρὸς ἐκεῖνον τὸν σωτήρα, τὸν ἀδελφὸν ἢ τὸν σύζυγον, ὃν ἐγ-
κατέλειπον ἐπὶ τοῦ πλοίου εἰς θάνατον σχεδὸν ἀναπόφευκτον.

Τὸ ἐπιτελεῖον προυχώρει, καὶ ἐφθασε μέχρι τῆς θυρίδος
τῶν τηλεβόλων, ὑποκάτω τῆς ὁποίας τὸ ἀκάτιον εἶχε προσαρ-
τηθῆ.

Δὲν ἤκούετο κραυγὴ τις, οὐδεὶς ἐξέφερε θρήνησις.

Αὐτὰ ἀκόμη τὰ μικρὰ παιῖα, ὡσεὶ κατανοήσαντα τὸ
ἐπίσημον τῆς θέσεως τῶν, εἶχον παύσει τοῦ νὰ κλαίουσιν.

Δύο ἢ τρεῖς γυναικῆς μόνον ἐζήτησαν ὡς χάριν τὸ νὰ μὴ
ἀπεβιβάζοντο μόναι ὡς αἱ ἄλλαι καὶ νὰ παρέμενον πλησίον
τῶν συζύγων τῶν.

Ἄλλ' ἡ φωνὴ τοῦ ταγματάρχου ἢ τοῦ ἀντισυνταγματάρ-
χου ἀπήνητα :

— Βαδίσετε.

Καὶ ἡ ἀτυχῆς γυνὴ ἀνελάμβανε τὴν τάξιν της, σιωπηλῇ
καὶ πλήρως ὑποταγῆς.

Καὶ ὅτε ταῖς εἶπον ὅτι πᾶσα ἀργοπορία περὶ τὴν ἀποβί-
βασιν ἠδύνατο ν' ἀπέβαινε ὁ ὄλεθρος ἀπάντων, τότε, δίχως

οὐδὲν πλέον νὰ ἐξαιτῶνται, οὔτε αὐτὴν ἔτι τὴν χάριν τοῦ νὰ μείνωσι καὶ ν' ἀποθάνωσι πλησίον τῶν συζύγων των, ἀπεσπάσθησαν τῶν περιπτώσεων, καὶ μὲ τὴν δύναμιν ψυχῆς ἦν παρ' αὐτῆς μόναις ἀπαντᾷ τις, ἀπῆλθον νὰ συνωστισθῶσιν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης μεμψιμοιρίας ἐντὸς τῆς λέμβου, ἣ ὅποια ἤρχιζε νὰ παρασκευάζεται δι' ἀπόπλου.

Οἱ μᾶλλον πιστοὶ εἰς τὸ θεῖον ἔλεος ἔπαυσαν πλέον τοῦ νὰ ἐλπίζωσι, διὰ τὸν ἐν τῇ θαλάσῃ ἐπικρατοῦντα ἀναβρασμόν, ὅτι τὸ βρικόιον θὰ ἠδύνατο νὰ ἔμενε σῶν τοῦ διαστήματος τῶν πέντε λεπτῶν.

Οἱ ναῦται ἐστημένοι εἰς τὰ ἐξάρτια ἐκραύγασαν μάλιστα δις ὅτι ἡ λέμβος «ἐπαίρνε νερό.»

Ἄλλ' ὁ ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης ἐξέτεινε τὴν χεῖρα καὶ διὰ φωνῆς ἤχηρᾶς ἐκράζει :

— Ἐκεῖνος ὅστις ἐβοήθησε τὸν Ἀπόστολον νὰ περιπατήσῃ ἐπὶ τῶν κυμάτων θὰ δυνηθῇ νὰ διατηρήσῃ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα μας ἐπὶ τῆς θαλάσσης ! Λύσετε τὰ σχοινία !

Ὁ ταγματάρχης Μάκ Γρέγορης εἶχεν ἐντὸς τοῦ ἀκάτιου τὴν σύζυγον καὶ τὸν υἱόν του.

Ἄλλὰ δὲν ἤρκει μόνον ἡ προσταγή.

Ἀπῆτειτο καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς.

Τῷ ὄντι, ἰδοὺ ὑπὸ τινὰς ὄρους ἦτο ὁ ἀπόπλους δυνατός.

Μὴ θέλων νὰ παραμελήσῃ πᾶν πρᾶγμα, περὶ οὗ ἠδύνατό τις νὰ ἐπρονόει, ὁ πλοίαρχος Κόθβ εἶχε τοποθετήσῃ εἰς ἕκαστην τοῦ ἀκάτιου ἄκραν ἀνὰ ἓνα ἄνδρα ὀπλισμένον διὰ πελέκους, ἵνα πάραυτα ἀποκόψῃ τοὺς δεσμούς, ἂν ἐδυσκολεύοντο ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον νὰ τοὺς ἔλυσον.

Τὸ δυσχερές λοιπὸν τῆς ἐκτελέσεως τούτου, ἐν θαλάσῃ μαινομένη καὶ μὲ πλοίαριον κατάφορτον, ναυτικός μόνον δύναται νὰ τὸ κατανοήσῃ.

Τῇ ἀληθείᾳ, ἀφοῦ οἱ ἐπιτετραμμένοι τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον δις ἐδοκίμασαν ν' ἀποθέσωσιν ἡρέμα τὸ πλοίαριον ἐν τῇ θαλάσῃ ἐδόθη ἡ διαταγή τοῦ ν' ἀρθῶσιν αἱ ἀρπάγαί.

Ὁ δεσμός τῆς πρύμνης οὐδεμίαν παρέσχε δυσκολίαν, καὶ πάραυτα ἤρθη.

Ἄλλ' ἐξ ἐναντίας οἱ δεσμοὶ τῆς πλώρας ἐνεπλάκησαν, καὶ ὁ ἐκεῖ τοποθετημένος ἄνθρωπος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὴν δοθεῖσαν διαταγήν.

Μάστιγν τότε προσέτρεξαν εἰς τὸν πέλεκυν.

Τὸ σχοινίον δὲν ἦτο ποσῶς τεταμένον.

Ὁ πέλεκυς οὐδὲν ἐπ' αὐτοῦ ἠδύνατο.

Ἄλλὰ, καθὼς τότε, ἐξ ἐνός μόνον τῶν ἄκρων του συγκρατούμενον, ἀκάτιον ἠκολούθει πᾶσαν διεύθυνσιν, καὶ ὡς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπήγερθη ὑπ' ἐνός κύματος, ἐνόμισαν ὅλοι πρὸς στιγμὴν ὅτι τὸ ὀρίζοντιως ἀνορθωθὲν πλοίαριον θὰ ἐξέχυνεν εἰς τὴν θάλασσαν ὅλον τὸ περιεχόμενον του.

Ὡς ἐκ θαύματος, τὴν στιγμὴν ἐκείνην κύμα διέβη ἀπὸ τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου καὶ τὸ ὑπήγειρεν, ὡς εἰ ἡ χεὶρ τοῦ Θεοῦ ἀντέδρασε πρὸς τὴν κίνησιν τοῦ πλοίου.

Ἦδη κατόρθωσαν ν' ἀποσπάσωσι τὸν δεσμόν.

Καὶ τὸ πλοίαριον εὐρέθη ἀνοιγμένον πρὸς τὸ πέλαγος.

Πάραυτα ἤρχισεν ὁ πλοῦς.

Καὶ οἱ ἀπομεινάντες ἐπὶ τοῦ ἰστιοφόρου, λησμονοῦντες τὸν ἴδιόν των κίνδυνον, ὤρμησαν πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ πλοίου, ἵνα ἴδωσιν ὅποια τύχη περιέμενεν ἐκείνους, οἵτινες τοὺς ἐγκατέλιπον.

Τότε ἠδυνήθησαν νὰ διακρίνωσι τὸ πλοίαριον παλαιὸν πρὸς τὰ κύματα, ὑψούμενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς των, εἶτα ἐπαναπίπτον ἐν τῇ ἀβύσσῳ ἵνα ἐξαφανισθῇ καὶ εἶτα ἀναφανῇ πάλιν.

Τὸ θέμα ἦτο τόσῳ μᾶλλον φρικῶδες, καθόσον τὸ διάστημα τὸ ὅποιον εἶχον νὰ διέτρεχον ἀπὸ τῆς «Δελφίνος» μέχρι τῆς «Καμβρίας» ἦτο ἐνός περίπου μιλλίου.

Διότι ἡ «Καμβρία» εἰς τοιαύτην ἀπόστασιν εἶχεν ἀγκυροβολήσῃ, ἵνα διαφύγῃ τὰ διάπυρα συντρίμματα ἐν περιπτώσει ἐκρήξεως καὶ ἰδίως ἵνα ἐξασφαλισθῇ ἀπὸ τῶν κανονοβολισμῶν, ὧν αἱ σφαῖραι ἐπληττον μέχρις ἰκανῆς ἀποστάσεως.

Ἡ ἐπιτυχία ἢ ἡ ἀποτυχία τῆς πρώτης αὐτῆς ἀποπειρας ἦτο λοιπὸν τὸ μέτρον τῆς περὶ σωτηρίας ἢ περὶ ὀλέθρου τύχης, ἧτις τοὺς περιέμενε, τοῦ μέλλοντος.

Ἄς κρίνῃ τις ἐπίσης τὸ ἐνδιαφέρον, μεθ' οὗ οἱ πατέρες, οἱ ἀδελφοί, οἱ σύζυγοι, ἀλλ' ἀκόμη καὶ οἱ μηδένα τοιοῦτον ἔχοντες πρὸς ἐκείνους δεσμόν, παρηκολούθουν τὴν πολῦτιμον αὐτὴν λεμβοδρομίαν.

Ἴνα συκρατῶσιν ὅσον ἠδύνατο τὴν λέμβον ἐν ἰσορροπίᾳ, ἵνα δύνανται οἱ ναῦται νὰ κωπηλατῶσιν ἄνευ μεγάλης δυσκολίας, εἶχον συσσωρεύσει φύρδην μύγδην ὑπὸ τὰ θρονία τοὺς παιδας καὶ τὰς γυναῖκας.

Μόνον, ἡ πρόνοια αὕτη, ἧτις ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαῖα, τοὺς ἐξέθηκεν εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ πνιγῶσιν ὑπὸ τοῦ ἀφροῦ τῶν ὑδάτων, ὅστις ἐκάστοτε κατέκλυζε τὸ ἀκάτιον καὶ κατέπιπτεν ἐντὸς αὐτοῦ εἰς ὕδωρ.

Τὸ ὕδωρ αὐτὸ πίπτει ἐντὸς ἀφρονώτερον ἐφ' ὅσον προῦχώρου, τόσον εἶχε πληρώσει τὴν λέμβον ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὴν «Καμβρίαν», ὥστε αἱ γυναῖκες ἦσαν ἐντὸς αὐτοῦ βεβυθισμέναι μέχρις ὀσφύος καὶ ἠναγκάστησαν νὰ κρατῶσι τὰ παιδιὰ εἰς χεῖράς των.

Τέλος, ἐν διαστήματι εἰκοσιπέντε λεπτῶν, κατὰ τὰ ὅποια οἱ ἀτυχεῖς εὐρίσκοντο μεταξύ ζωῆς καὶ θανάτου, τὸ ἀκάτιον εὐρέθη πρὸ τοῦ βρικόιον.

Ἀπὸ τοῦ καιομένου πλοίου ἠδύνατό τις νὰ διακρίνῃ τὸ βρικόιον καὶ τὴν λέμβον.

Αἱ λεπτομέρειαι μόνον δὲν διεκρίνοντο.

Τὸ πρῶτον ἀνθρώπινον πλάσμα, τὸ διαβάν ἀπὸ τῆς λέμβου εἰς τὸ βρικόιον, ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ ταγματάρχου Μάκ Γρέγορη ἄγον τριῶν ἐβδομάδων ἡλικίαν.

Τὸ βρέφος τοῦτο, ληφθὲν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μητρὸς του παρὰ τοῦ κυρίου Θόμσωνος, τετάρτου ὑπολοχαγοῦ τῆς «Δελφίνος» καὶ διοικητοῦ τῆς λέμβου κατὰ τὸ διάστημα τῆς πορείας τῆς, ἀνυψώθη μέχρι τοῦ ὕψους τῶν βραχιόνων, οἵτινες ἐτεινόντο ἀπὸ τοῦ βρικόιον πρὸς παραλαβὴν του.

Οὕτω ἀντημέμφθη ἡ εὐλαβῆς εἰς τὸν Θεὸν πίστις τοῦ ταγματάρχου.

Εἶτα τὸ αὐτὸ ἐγένετο καὶ δι' ὅλα τὰ λοιπὰ παιδιὰ, ὡς καὶ διὰ τὰς μητέρας, αἵτινες ἐσώθησαν, μηδεμίαν ἐξαιρουμένης.

Αὐτὰς διεδέχθησαν αἱ ἄνευ τέκνων σύζυγοι, αἵτινες μετὰ τὰς πρώτας διέβησαν ἄνευ τινὸς ἀπευκαταίου ἀπὸ τοῦ ἀκάτιου εἰς τὸ βρικόιον.

Εἶτα ἡ λέμβος ἀνέλαβε τὴν πρὸς τὴν «Δελφίνα» ἐπάνοδόν της μὲ τοὺς ναύτας μόνους.

Καὶ ἐκωπηλάτων οὕτοι μετὰ ζέσεως ἵνα καταρθῶσιν εἰς ἐπικουρίαν τῶν συντρόφων του.

Ὅτε ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες, ναυτικοί, στρατιῶται, ταξιδιωταί, εἶδον ἐπανερχόμενα τὰ κενὰ ἀκάτια, ὅτε ἐβεβαιώθησαν ὅτι αἱ σύζυγοι καὶ τὰ τέκνα των ἐφθασαν σῶι καὶ ἄνευ οὐδενὸς ἀπευκαταίου, ἐλησμονήσαν πρὸς στιγμὴν τὴν ἰδίαν ἐαυτῶν θέσιν, καὶ μεταξύ δύο ἀβύσσων εὐρισκόμενοι, ἀνέλωσαν εὐχαριστίαν πρὸς τὸν Θεόν.

Ἄλλὰ, κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκ τοῦ πρώτου αὐτοῦ ταξιδίου, αἱ λέμβοι εἰς μάστιγν προσεπάθουν νὰ προσαρᾶξωσιν εἰς τὴν «Δελφίνα».

Τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀδύνατον, ὡς ἐκ τῆς μανίας μεθ' ἧς τὰ κύματα ἐμαστίγουν τὸ πλευρὸν τοῦ πλοίου.

Ἐδέησε λοιπὸν νὰ σταματήσωσι τὰς λέμβους ὑποκάτω τῆς πρύμνης καὶ νὰ καταδιβάξωσι τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ διὰ σχοινίου, εἰς τὸ ὅποιον τὰς προσέδεον ἀνὰ δύο.

Ἄλλ' ἡ τοιαύτη μεταβίβασις ἦτο τρομερά.

Ὡς πολλάκις, καθ' ἣν στιγμὴν αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ ἐπλησίαζον νὰ κατατεθῶσιν ἐντὸς τῆς λέμβου, ἡ λέμβος ἐταπεινῶτο ὑπ' αὐτοῦ, αἱ ἀτυχεῖς ἐκείναι τότε ἐβυθίζοντο ἐπανειλημμένως ἐν τῇ θαλάσῃ.

Οὐδεμία ἐν τούτοις γυνὴ εἶχεν ἀπολεσθῇ.

Ἄλλὰ δὲν συνέβη τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὰ παιδιὰ.

Τὰ ἀσθενικά αὐτὰ πλάσματα, ἀπὸ τοῦ στήθους τῶν ὀπίστων ἢ πνοῇ ἐξέλειπε πλέον εὐκόλως, πλέον ἢ ἅπαξ εἶχον κατατεθῆ ἐπὶ τῆς ἀκάτου νεκρὰ ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς ζώσης μητρός των.

Τότε ἤρχισαν τὰ φρικώδη ἐπεισόδια.

Δύο ἢ τρεῖς στρατιῶται, εἴτε πρὸς ἀνακούφισιν τῶν συζύγων των, εἴτε χάριν ταχύτερας διασώσεως τῶν τέκνων των, ἐρρίφθησαν ἐν τῇ θαλάσῃ, ἀφοῦ προηγουμένως προσήρτησαν τὸ σῶμα των ἀπὸ σχοινίου, καὶ ἀπωλέσθησαν μαζὺ των συγκαλυπτόμενοι ὑπὸ τῶν γιγνατικῶν κυμάτων.

Νεκρὰ τις γυνὴ ἀπεποιεῖτο ν' ἀποσπασθῆ τοῦ πατρός της, γηραιῷ στρατιώτῳ ἀκινήτῳ μένοντος ἐν τῇ θέσει του.

Ἐδέησε νὰ τὴν ἀποσπάσῃ τῶν γονάτων ἐκείνων, εἰς ἃ εἶχε προσκολληθῆ, νὰ τὴν προσδέσῃ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ σχοινίου καὶ νὰ τὴν καταβιβάσῃ μεθ' ὅλας της τὰς κραυγὰς.

Πεντάκις τὰ κύματα τοὺς εἶχον συγκαλύψει.

Τὴν ἕκτην φορὰν ἀπετίθη λιπόθυμος ἐντὸς τοῦ πλοίου.

Τὴν ἀπέθεσαν νεκράν.

Ἦτοιμάσθησαν νὰ τὴν ρίψωσιν εἰς τὴν θαλασσαν.

Ἄλλ' αἴφνης ἔδωκε σημεῖα ζωῆς.

Καὶ οὕτω διεσώθη.

Ἀνὴρ τις εὐρίσκατο εἰς τὸ δίλημμα τοῦ ν' ἀπολέσῃ τὴν σύζυγόν του ἢ τὰ τέκνα του.

Χωρὶς ποσῶς νὰ διατάσῃ, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς γυναικὸς του.

Ἡ σύζυγος ἐσώθη.

Τὰ τέσσαρα παιδιὰ ἀπωλέσθησαν.

Στρατιώτης τις, ὑψηλός, ρωμαλέος, ἐξάιρετος κολυμβητής, μὴ ἔχων τέκνα μηδὲ γυναῖκα, ἀνέλαβε τὴν διασώσιν τριῶν τέκνων τῶν συντρόφων του.

Τὰ προσήρτησεν εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ φέρων τὸ πολυτιμον αὐτὸ φορτίον, ἐρρίφθη ἐν τῇ θαλάσῃ.

Ἄλλ' εἰς μάτην ἠγωνίσθη νὰ καταβιάσῃ τὴν λέμβον.

Τότε οἱ σύντροφοί του, μάρτυρες τῶν ὑπερανθρώπων προσπαθειῶν ἃς κατέβαλλε, τῷ ἔριψαν σχοινίον.

Τὸ ἔδραξε, καὶ κατέφθασεν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὕρον.

Εἰς ναυτὴς εἶχε καταπέσει ἐν τῇ καταπακτῇ.

Καί, ὡσεὶ πεσὼν εἰς τὸν κρατῆρα ἠφαιστείου, ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν κατεβροχθίσθη ὑπὸ τῶν φλογῶν.

Ἐτέρου τινός, συνετρίβη ἡ σπονδυλικὴ στήλη.

Καὶ οὕτως, ὥστε κατέπεσε λυγισθεὶς εἰς εὖος, ἵνα μὴ ἀνεγερθῆ πλέον.

Ἄλλου, φθάσαντος μέχρι τῆς «Καμβρίας», ἡ κεφαλὴ προσέκρουσε καὶ συνετρίβη μεταξὺ τῆς λέμβου καὶ τοῦ βροχίου.

Ἐν τούτοις τὰ μέτρα τὰ λαμβανόμενα πρὸς μεταβίβασιν τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν κατηνάλισκον χρόνον πολυτίμον.

Ὁ πλοίαρχος Κόββ διέταξε τότε ν' ἀπῆρχοντο στρατιῶται τινες εἰς τὸ πλοῖον, μετὰ τὰς γυναῖκας μόνον.

Θὰ κατέφθανον δὲ ἐννοεῖται τὰς λέμβους ὡς ἠδύνατο ἕκαστος.

Αὐτὸ ἦτο ἰδικὴ των ὑπόθεσις.

Ἡ ἄδεια αὐτῇ ὑπῆρξε διὰ πολλοὺς ὀλεθρία.

Ἐπὶ δωδεκάδῳ ἀνδρῶν πηλῆσαντων εὐθὺς εἰς τὴν θαλασσαν, τοὺς πέντε ἢ ἕξ εἶχον καταβροχθίσαι τὰ κύματα.

Εἰς ἐκ τούτων... πολλῶν ἢ εἰκαρμένη εἶνε ἀλλόκοτος, ἃς ἀφηγηθῶμεν τὴν ἰδικὴν του μετὰ τινος λεπτομερείας.

Εἶχε σύζυγον ἦν τρυφερῶς ἠγάπα, καὶ ἦτις, οὕσα ἐξ ἐκείνων αἱ ὀπίσκει μὴ ἐπιτυχεῖσαι νὰ παρακλουθῆσῃ τὸ σύνταγμα, εἶχον καταδικασθῆ νὰ παραμείνωσιν ἐν Ἀγγλίᾳ.

Αὕτη ἀπεφάσισε διὰ παντός τρίπου νὰ μὴ ἀποσπασθῆ τοῦ συζύγου της.

Παρακλούθησε τὸ σύνταγμα εἰς Γραβσένδην.

Ἐκεῖ, τῇ βοηθείᾳ τοῦ συζύγου της καὶ τῶν συντρόφων αὐτοῦ, εὗρε τρόπον νὰ διαφύγῃ τὴν ἄγρυπνον ἐπιτήρησιν τῶν σκοπῶν καὶ εἰσέδυσεν ἐν τῷ πλοίῳ.

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἔμενε κεκλεισμένη καὶ οὐδεὶς εἶχε προσέξει εἰς τὴν ἐκεῖ ἐπίβασίν της.

Ἐν Δεῶν τὴν ἀνεκάλυψαν, καὶ τὴν ἀπέπεμψαν εἰς τὴν ξηράν.

Ἄλλὰ, διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος ἐκείνης, ἧς αἱ γυναῖκες μόναι εἶνε ἱκαναί, ἐπανῆλθε κρυφίως εἰς τὸ πλοῖον, καὶ παρέμενεν ἐντὸς αὐτοῦ κρυπτομένη μεταξὺ τῶν ἄλλων γυναικῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ ὀλέθρου.

Ἐν μέσῳ τῆς συμφορᾶς οὐδεὶς πλέον προσεῖχεν εἰς αὐτήν.

Καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ σειρά της, προσέδεσαν καὶ αὐτήν εἰς τὸ σχοινίον καὶ τὴν κατέβιβασαν ὁμοίως μετὰ τὰς λοιπὰς εἰς τὸ ἀκάτιον.

Μόλις ὁ σύζυγός της εἶδεν αὐτήν ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ, ἐπωφελούμενος τῆς παρὰ τοῦ πλοίαρχου δοθείσης ἀδείας, ἐπήδησεν εἰς τὸ πέλαγος.

Καὶ ἄριστος ὢν κολυμβητής, ἠδυνήθη μετ' οὐ πολὺ νὰ καταβιάσῃ τὴν λέμβον.

Ἐμελλον λοιπὸν νὰ συνενωθῶσιν.

Ἦδη ἡ σύζυγός του τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα ὑπὸτε, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκεῖνος ἔτεινε τὴν ἰδικὴν του ἵνα συλλάβῃ τὸ χεῖλος τῆς λέμβου, αἰφνῆδως ὤθησιν ἕκαμὲ τὴν κεφαλὴν του νὰ προσκρούσῃ εἰς τὸ κάτωθεν ὄξυ ἄκρος τῆς λέμβου.

Ζαλισμένος ἐκ τοῦ κτυπήματος, ἐγένετο αὐτοστιγμῆι ἄφαντος.

Καὶ δὲν ἀνεφάνη πλέον.

Εἶπομεν ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν εἶχον κραυγάσει: Πυρκαϊά! οἱ μᾶλλον γενναῖοψυχοὶ ἐκ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν εἶχον συνέλθει εἰς ὁμάδα ἄνωθεν ἀκριβῶς τοῦ κέντρου τῆς προμηνυμένης ἐκρήξεως, ἵνα ἀνατιναχθῶσιν αὐτοὶ πρῶτοι, καὶ οὕτω ἀσφαλέστερον ἀποτεφρωθῶσιν.

Εἰς τῶν ναυτῶν, βλέπων ὅτι μάτην περιέμενε τὴν ἐκρηξίν ἐπὶ πέντε περίπου ὥρας, ἀπόλεσε τὴν ὑπομονήν του.

— Καλὰ! εἶπεν, ἀφοῦ ἡ φωτιὰ δὲν θέλει νὰ με κάψῃ, ἃς δοῦμε τί λείει τὸ νερό.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐπήδησεν εἰς τὴν θαλασσαν, κατέφθασε τὸ ἀκάτιον καὶ ἐσώθη.

Καί, τῷ ὄντι, ἀπὸ ἐπτά ὄλων ὠρῶν τὸ πλοῖον ἐφλέγετο χωρὶς, ὡς ἐκ θαύματος, νὰ προσβάλλῃ ἔτι τὰς ἐκρηκτικὰς ὕλας.

[Ἔπεται τὸ τέλος.]

ΕΡΡΙΚΟΥ ΣΕΒΙΑ

Ἡ ΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΝΕΚΡΑΣ

Ταῦτα λέγων, ἔλαβε τὴν νεκρὰν γυναῖκα ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ τὴν ὠδήγησεν εἰς ἀνάκλιτρον τεθειμένον πλησίον τῆς μικρᾶς τραπέζης τῆς ὑπερσταζούσης τὴν ἐπίχρυσον ἀποσκευὴν τοῦ τείους.

Ὁ Ροβέρτος ἔλαβε θέσιν ἀπέναντι τῆς κομῆσης καὶ, ἀφοῦ ἀπλήρωσε τὰ δύο κύπελλα τείους ἀχνίζοντος καὶ εὐωδιάζοντος, ἤρχισεν οὕτω:

— Ἐνός ἔτους, κατόκουν μετὰ τῆς μητρός μου, εἰς μικρὰν ἐπαυλίαν ἦν κατέχομεν ἐν Ἐλβετίᾳ, πλησίον τῆς Γενεύης.

» Ἐκεῖ ἐγνώρισκα μίαν λατρευτὴν νεκρίδα ἧτις ἐγένετο ἡ μνηστὴ μου.

» Ἦμην εἰς τὸ ὑψιστον σημεῖον τῆς εὐτυχίας μου, τὸ πᾶν ἐφαίνετο ὅτι μοὶ προσεμεῖδία, ὅτε αἴφνης τρομερὰ μ' ἐπληξε συμφορὰ.

» Ἦμῆραν τινα καθ' ἣν εἶχομεν ἀπέλθει εἰς ἐκδρομὴν ἐπὶ τῶν ὄρεων, ἡ μνηστὴ μου, θύμα φρικώδους συμβεβηκότος, ὠδηγήθη θνήσκουσα εἰς τοὺς γονεῖς της.

» Ἀδύνατον ἡ ἀπελπισία μου νὰ περιγραφῆ.

» Ἡ δυστυχὴς νεάνις ἀπέθανε τρεῖς μετέπειτα ἡμέρας ἐν μέσῳ φρικωδῶν ἀλγηδόνων.

» Καθ' ἣν στιγμήν ἔπνεε τὰ λοιπῆτα, μ' ἐζήτησεν ἵνα μὲ ἀποχαιρέτησῃ.

» Τὴν εἶχον κοσμήσει, κατ' αἰτησίαν τῆς, μὲ τὴν νυμφικὴν τῆς στολήν.

» Πόσον ἦτο ἀκόμη ὠραία, καὶ τοι ἐτοιμοθάνατος.

» Βλέπων τις αὐτὴν οὕτω, οὐδέποτε θὰ ἐφαντάζετο ὅτι μετὰ μίαν ὥραν δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἐν τῇ ζωῇ πλέον.

» Εὐθύς ὡς μὲ εἶδε, μοὶ ἔνευσε νὰ πλησιάσω.

» Ροβέρτε μου, μοὶ εἶπεν, ἠθέλησα νὰ σ' ἐπαινῶ μίαν ἀκόμη φοράν καὶ ἠθέλησα νὰ μ' ἐβλεπες μὲ τὴν νυμφικὴν μου στολήν. Δὲν θὰ μοὶ τὴν συγχωρήσεις, αὐτὴν μου τὴν ἰδιοτροπίαν ;

» Δὲν ἠδυνήθην νὰ τῇ ἀπαντήσω, μ' ἐπνιγον οἱ λυγμοί.

» — Αὐτὸ τὸ κόσμημα, προσέθηκεν ἐκείνη, θέλω νὰ τεθῇ μαζὺ μου εἰς τὸν τάφον... Ἀλλὰ τὸ στέμμα τὸ ὁποῖον ἠτοίμασας ἐπίτηδες δι' ἐμέ, καθὼς καὶ τὸ περιδέραιον, τὰ βραχιόλια καὶ τὰ ἐνώτια, θὰ μοὶ τ' ἀφαιρέσης ὅλα μὲ τὴν ἰδίαν σου χεῖρα, Ροβέρτε, ὅταν μὲ θέσουν εἰς τὸ φέρετρον... Μοὶ τὸ ὑπόσχου ;

» — Σοὶ τὸ ὑσχυρίζομαι ! εἶπον ἐκείνων τὴν χεῖρά μου.

» — Εὐχαριστῶ, φίλε, εἶπεν.

» Ὀλίγα λέπτα ἀργότερον, παρέδιδε τὴν ὑστάτην πνοήν. »

Ἀπὸ μίαις στιγμῆς, ἡ Ἰωάννα ἤρχισε ν' ἀνυπομονῇ.

Αὐτὸ τὸ προσίμιον τὴν ἐξηρέθιζεν.

Ἐπὶ τέλους ἀδυνατοῦσα νὰ κρατηθῇ ἐπὶ πλέον :

— Δὲν πιστεύω ὅτι μοὶ ἐζήτησες αὐτὴν τὴν συνέντευξιν, εἶπε διὰ φωνῆς ὀλίγον τραχείας, ἵνα μοὶ διηγηθῆς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν ;

— Ὅχι ! εἶπεν ὁ κόμης, ἀλλ' ἦτο τοῦτο ἀπαρχίτητον ἵνα ἐνησθήσῃ τὴν ἐξομολόγησιν ἣν ἔχω νὰ σοὶ κάμω, διότι ἐξομολόγησις μᾶλλον εἶνε ἢ συνδιάλεξις.

— Ἀκούω ! εἶπεν ἡ Ἰωάννα.

— Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μηστῆς μου, ὑπέλαθεν ὁ Ροβέρτος, ἐγκατέλιπα τὴν Γαλλίαν, ἔκαμα ταξείδιον.

» Εἶχον ἀηδιάσει τὴν ζωὴν.

» Τὰ ταξείδια διήρκεσαν μῆνας πολλοὺς, κατόπιν δὲ ἐπανῆλθον εἰς Γαλλίαν.

» Εἶχον ἀνάγκην νὰ ἐπανέβλεπον τὴν μητέρα μου.

» Εἶχον ἀγροῦσαι αὐτὸ τὸ μέγαρον, εἰς τὸ ὁποῖον τὴν εὐρισκόμεθα.

» Ἐδῶ σὲ εἶδον, Ἰωάννα, καὶ μ' ἐξέπληξεν ἡ παρὰδοξὸς σου ὁμοιότης πρὸς τὴν μηστὴν ἣν ἀπόλεσα.

» Ἐκτοτε, ἀπεφάσισα νὰ σὲ νυμφευθῶ.

» Ἡ νέα ἡ τόσον ὁμοιάζουσα πρὸς ἐκείνην, ἦν τόσον εἶχον ἀγαπήσει, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγίνετο ἡ σύζυγος ἄλλου.

» Ἀλλ' ἰδοὺ, φιλότατη Ἰωάννα, ὅτι ἀρχεται ἡ ἐξομολόγησίς μου.

» Ὅτε σ' ἐνυμφεύμην, μοὶ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν ἰδιοτροπία ἀλλόκοτος, ἀνήκουστος ἤθελον νὰ ἐπανέβλεπον ἐπὶ σοῦ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων μου, τὴν ἡγαπημένην μου Φερνάνδην!

» Καὶ δι' αὐτὸ σὲ ἤθελον στολισμένην μὲ τὴν αὐτὴν στολήν, διὰ τῆς ὁποίας ἐκείνη ἦτο καλλωπισμένη.

Ἡ Ἰωάννα ἔρρηξε κραυγὴν.

— ὦ ! τοῦ φρικώδους ἀστεϊσμοῦ ! εἶπε. Μοὶ προξενεῖς τρεμερὸν φόβον !

Ὁ Ροβέρτος οὐδὲν ἀπήντησεν.

Ἰστατο, τὸ μέτωπον στηρίζων μεταξὺ τῶν δύο του χειρῶν, βεβουλισμένος εἰς τὰς ἀναμνήσεις του.

— Ἀνεχώρησα λοιπὸν δι' Ἐλβετίαν, ἐξηκολούθησεν αἰφώνης... Ἐπορεύθην εἰς τὸν τάφον τῆς μηστῆς μου καί, ἐκεῖ, ἐπέτυχα διὰ χρημάτων ἀπὸ τοῦ φύλακος τοῦ κοιμητηρίου νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ν' ἀποκομίσω τὰ κοσμήματα διὰ τινὰς ἡμέρας, προσφασίζόμενος ὅτι ἤθελον νὰ τὰ ἐπεσκεύαζον.

» Ἡ προθεσμία, ἣν μοὶ ἐχορήγησε λήγει αὐρὶν τὸ ἐσπέρας.

» Αὐτὸ μὲ ὑποχρεοῖ, φιλότατη Ἰωάννα, νὰ σ' ἀφήσω ν' ἀναχωρήσῃς μόνη μετὰ τῆς μητρὸς μου.

Ἡ Ἰωάννα ἠγέρθη ἀποτόμως.

— Κύριε, εἶπεν, ἀρκετὰ διήρκεσεν αὐτὴ ἡ κομωδία, δὲν δύναμαι ν' ἀκούω πλειότερα. Ποτὲ δὲν θὰ μὲ πείσετε ὅτι αὐτός ὁ μῦθος τῶν ἀπὸ κοιμητηρίου ἀφαιρεθέντων κοσμημάτων δὲν εἶνε ἀπλοῦν παίγνιον τῆς φαντασίας σας, καθὼς καὶ αὐτὴ ἡ ὁμοιότης ἦν διηγεῖσθε.

— Ἀμφιβάλλεις, ὑπέλαθεν ὁ κόμης, λοιπὸν ! παρατήρησον !

Καὶ δι' ἀποτόμου κινήσεως ἔσυρε τὸ διὰ σκέπης κλυπτόμενον μαῦρον ἀτλαζωτὸν παραπέτασμα, τὸ ὁποῖον εἶδμεν ἐν ἀρχῇ τοῦ κεφαλαίου.

Ἡ νεκρὰ κόμησα ἔμεινεν ἐμβρόντητος.

Ἡ εἰκὼν νεκρᾶς γυναικὸς ἐπεφάνη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ ὄψασματος ἐξωγραφημένον πρόσωπον εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὁμοιάζε πρὸς τὴν Ἰωάνναν, ὥστε θὰ τὸ ἐξελάμβανε τις ὡς τὴν ἰδίαν τῆς εἰκόνα.

Ἦσαν οἱ αὐτοὶ ὀφθαλμοί, οἱ πλήρεις γλυκύτητος, ἡ αὐτὴ ξανθὴ καὶ σγουρὰ κόμη, ἡ περιβαλλουσα μέτωπον λευκὸν καὶ ἀγνόν, τὸ αὐτὸ μειδίαμα, τὸ σιάπτρον ἐπὶ τῶν ροδίνων παρειῶν δύο θελακτικούς λακκίσκους καὶ τὸ αὐτὸ μικρὸν καὶ λεπτοφυὲς στόμα, τὸ ἀφίνον νὰ διαφαίνωνται εὖ σειραὶ ὀδόντων μαργαριτωδῶν, ὡς καὶ τῆς Ἰωάννας.

Ἐρρεν, ὡς καὶ ἐκείνη, ἐσθῆτα ἐκ λευκῆς μετάξης, στιζομένην ὑπὸ ἀνθίων πορτοκαλέας, τὸ αὐτὸ περιδέραιον, ἀποτελούμενον ἀπὸ ἐξ σειρᾶς λεπτῶν μαργαριτῶν, χωριζομένων ἐν μέσῳ ὑπὸ ἀστέρας ἐξ ἀδάμαντος καὶ ἐπὶ κερφαλῆς τὸ αὐτὸ ἐκ πορτοκαλέας στέμμα, τὸ ὁποῖον ἔστρεφε τὴν κόμησάν.

Ἡ Ἰωάννα, κατακλιηκτος πρὸς στιγμήν ἐπὶ τῇ θέα τῆς ἀλλοκότου εἰκόνας, ἠνορθώθη αἰφνίως καὶ εἶπε πρὸς τὸν κόμητα διὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης :

— Εἶνε ἀνάξιον ὑμῶν, κύριε κόμη, τὸ ὅτι μοὶ ἐζήτησατε συνέντευξιν ἐν ἡμέρᾳ τοιαύτῃ, ἵνα μοὶ ὁμιλήσητε, ὡς κάμνετε διὰ τοὺς ἔρωτάς σας μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς πρὸς ἡν, ὁμολογουμένως, ἔχω τινὰ ὁμοιότητα.

Καί, διὰ χειρονομίας, εἰδείκνυε τὴν εἰκόνα.

Ὁ Ροβέρτος ἐροίγησε σφοδρῶς καὶ προσέθηκε, τοὺς ὀδόντας ἔχων συνεσφυγμένους ἐξ ὀργῆς :

— Αὐτὴ ἡ γυνή, ὡς λέγεις, Ἰωάννα, ἦτο εὐγενὴς καὶ ἀγνή νεάνις.

» Ἐκκληῖτο Φερνάρδη δὲ Βοᾶ Κερσύ καὶ ἠρήμει μετὰξὺ τῶν προγόνων τῆς ὀνόματα ἐνδοξα.

» Δὲν ἤξιζεν ὀλιγώτερον, μοὶ φαίνεται, τῆς Ἰωάννας Δερβαλ, τῆς ἀναγνωστρίας τῆς κυρίας δὲ Βωμανοᾶρ.

» Τῇ ὁμοιάζεις ὀλίγον, εἶπες.

» Γῶ ὄντι, κυρία, εἶσαι πρὸς αὐτὴν ὁμοία κατὰ τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ δὲν ἔχεις ὡς ἐκείνη καρδίαν τρυφερὰν καὶ ἱκανὴν πρὸς ἀφοσίωσιν.

Ἡ κόμησα ἐσκήρτησεν ἐπ' αὐτῇ τῇ προσβολῇ.

— Ἡ ἀναγνώστρια τῆς μητρὸς σας, κύριε κόμη, ὀνομάζεται τὴν σήμερον κόμησα δὲ Βωμανοᾶρ, σύζυγος σας. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε νὰ εὔρω ἀλλόκοτον καὶ ὑβριστικὴν δι' αὐτὴν τὴν ἰδιοτροπίαν ἣν ἔσχετε τοῦ νὰ τὴν φορεώσθε μὲ τὰ κοσμήματα ἐκείνης τῆς νεκρᾶς !

— Ἐκείνη ἡ νεκρὰ ἦτο μία ἀγία, κυρία

— Αἶ ! τί μὲ μέλει, ἐμέ ! ὑπέλαθεν ἡ Ἰωάννα μετ' ἀγνακότησεως. Οὐδὲ στιγμήν ἐπὶ πλέον θὰ τηρήσω ἐπάνω μου αὐτὰ τ' ἀντικείμενα. Τὸ περιδέραιον, μοὶ ἐμποιεῖ φρίκην τὸ στέμμα, μοὶ φλέγει τὴν κεφαλὴν....

Διὰ βιαίης κινήσεως, ἀπέσπασε τὸ περιδέραιον καὶ τὸ ἔρριψε πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Ροβέρτου.

Ὁ νεκρὸς κόμης ἠγέρθη, φρικωδῶς ὠχρὸς.

— Ἰωάννα, πρόσθε ! Δυστυχῆς, τί κάμνεις ἐκεῖ ; Σοὶ τὸ εἶπον, αὐτὰ τὰ ἀντικείμενα εἶνε δι' ἐμέ λείψανα ἱερὰ.

» Ἄλλως τε, πρέπει νὰ τὰ ἐπιστρέψω. Ἐγὼ δεσμευθῆ δι' ὑποσχέσεως.

» Ἐπίτρεψον νὰ σοὶ τὰ ἀφαιρέσω ἐγὼ ὁ ἴδιος.

Ἡ Ἰωάννα δὲν τὸν ἤκουε πλέον.

Καταληφθεῖσα ὑπὸ μανιώδους ὀργῆς, ἀπέσπα τὰ πάντα κατὰ γῆς.

Τέλος, ἀποσπῶσα βιαίως τὸ στέμμα, ἤρχισε μανιωδῶς νὰ τὸ καταπατῆ, θραύουσα, συντρίβουσα τὰ ἄνθη.

Ὁ Ροβέρτος ἐξέβαλε κραυγὴν λύσσης καὶ ἀπελπισίας.

Δι' ἐνός ἄλματος ὤρμησε μέχρι τῆς τραπέζης καί, διὰ κινήσεως ταχείας ὡς ἡ σκέψις, ἔδραξε πολυκρότον.

Ἡκούσθη ἐκπυροκρότησις, ἣν ἐπηκολούθησε κραυγὴ σπαρρακτικὴ, καὶ ἡ Ἰωάννα κατέπεσε βαρέως ἐπὶ τοῦ ταπητος.

Ἰδὼν αὐτὴν πεσοῦσαν, ὁ κόμης ἐφάνη ἀνακτῆσας αἴφνης τὴν γαλήνην του.

Ἐθῆκε τὴν χεῖρά του ἐπὶ τοῦ καθίδρου μετώπου του.

— Νεκρά! Νεκρά! εἶπε... Καὶ ἐγὼ τὴν ἐφόνευσα.

» Ω! Φερνάνδη προσφιλῆς μου ἐρωμένη, τίς θὰ μοὶ ἔλεγεν ὅτι διὰ σέ, τὴν τόσον γλυκεῖαν, τὴν τόσῳ καλὴν, θὰ ἐγινόμην ἐγκληματίας.

Λυγμὸς σπαρρακτικὸς ἐξῆλθε τοῦ συσφιγγομένου λάρυγγός του καὶ κατέπεσε γονυπετῆς πρὸ τοῦ ἀψύχου σώματος τῆς Ἰωάννας.

Ἐν τούτοις ἐπὶ τῆ ἐκπυροκροτήσει, ὁ θεράπων ἔδωκε τὸ σύνθημα πρῶτος, καί, προσκλήσεις ἤδη ἐπανειλημμένως ἠκούοντο, ἀκολουθούμεναι ὑπὸ ἰσχυρῶν κατὰ τῆς θύρας κτυπημάτων.

Ὁ Ροβέρτος ἀνηγέρθη.

— Ἐμπρός, εἶπεν, ἐφόνευσα, ὀφείλω ν' ἀποθάνω. Ἄνθρωπος ὡς ἐγὼ δὲν πηγαίνει εἰς τὰ δικαστήρια.

Ἐσφάλισε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἐψιθύρισε :

— Φερνάνδη, ἐρχομαι! ... Εἶθε νὰ μὲ συγχωρήσης διὰ τὸ ἐγκλημά μου καὶ μὲ δεχθῆς πλησίον σου.

Εἶτα, ἀκουμπῶν τὴν κἀνήν τοῦ πολυκρότου ἐπὶ τοῦ μετώπου του :

— Μητέρα μου, ὑγίαινε! εἶπε.

Καὶ ἐπίσεε τὴν σκανδάλην.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ θύρα παρεβιάσθη μετὰ πατάγου καὶ

σφραῖα θεραπόντων, ἀκολουθουμένων ὑπὸ τινων κεκλημένων, οὓς ὁ κρότος εἶχεν ἐλκύσει, εἰσώρμησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ.

Περὶστοίχισαν τοὺς δύο νέους.

Ἀπέθηκαν τὴν Ἰωάνναν ἐπὶ τινος διθανίου καὶ μετ' ἐκπλήξεως παρετήρησαν ὅτι εἶχεν ἀπλῶς λιποθυμήσει.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κόμητα, αὐτὸς εἶχε συντρίψει τὸ κρανίον.

Ἦτο νεκρός.

Ἄπειρος ὑπῆρξεν ἡ ἀπελπισία τῆς δουκίσσης.

— Ἰδικόν μου λάθος ἦτο! ἐπανελάμβανεν ἀδιαλείπτως.

Ἦφειλον νὰ παρευρισκόμην εἰς αὐτὴν τὴν συνδιάλεξιν. . . .

Ἐπρεπε νὰ προέβλεπον αὐτὴν τὴν μοιραίαν λύσιν.

Τρεῖς μετέπειτα ἡμέρας, ἀπήρξατο διὰ τὴν Νίκαιαν, ἀποκομίζουσα τὸ πτώμα τοῦ ἀτυχοῦς υἱοῦ της.

Ἡ νεαρὰ κόμησσα, ἐκ μετατροπῆς αἰσθημάτων, ἦτις θὰ φανῆ ἴσως ἀλλόκοτος, ἀλλ' ἦτις ἐν τούτοις ἦτο πρωτοφανής, συνέλαβεν αἴφνης σφοδρὸν ἔρωτα πρὸς τὸν κόμητα Ροβέρτον ἀπὸ τοῦ τραγικοῦ του θανάτου.

Χάρις εἰς τὰς ἰδίας της φροντίδας τὰ κοσμήματα τῆς Φερνάνδης ἐπεσκευάσθησαν καὶ ἠθέλησεν ἡ ἴδια νὰ τὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν τάφον τῆς νεάνιδος.

Εἶτα ἐπέστρεψε πλησίον τῆς δουκίσσης, ἣν περιέβαλλε διὰ τῆς τρυφεροτέρας ἀφοσιώσεως μέχρι τοῦ θανάτου ἐκείνης, ἐπελθόντος ὀλίγα ἔτη ἀργότερον ἐκ τῆς λύπης τῆς ἀτυχοῦς γυναικὸς διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ προσφιλοῦς της υἱοῦ κατὰ τρόπον τόσον τραγικόν.

Ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τῆς δουκίσσης, οἱ κώδωνες τοῦ μοναστηρίου τῆς Οὐρσούλης ἀντήχουν φαιδρῶς ἀγγέλλοντες ὅτι μεγάλη παρεσκευάζετο τελετῆ.

Ἡ κόμησσα δὲ Βωμανοῦρ εἰσῆρχετο ἐκεῖ ὡς καλογοραία, καὶ ὅλαι αἱ ἀμαξαί, αἱ ἐρχόμεναι ἀπὸ παντοίων τῆς πόλεως σημείων, ἐκόμιζον τοὺς κεκλημένους, οἵτινες ἤρχοντο ἵνα πορευεθῶσιν εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐν τῇ τάξει τῶν μοναχῶν κατατάξεως τῆς κομῆσσης.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΔΕ ΑΜΙΤΣΙΣ

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Η

Κ Ο Ρ Δ Υ Β Α

Φθάσας εἰς Καστιλλίον ἀνέμενον μέχρι τοῦ μεσονυκίου τὴν ἀμαξοστοιχίαν τῆς Ἀνδαλουσίας. Ἐγευμάτισα ὡς ξηρὰ καὶ πορτοκάλια, τὰ ὅποια ἐπότισα, μὲ ὀλίγον οἶνον Βάλ δὲ Πέννας, ὑπετονθόρισα ποίημά τι τοῦ Ἐσπροσέδα, ἐφλυάρισα ὀλίγον μετὰ τινος τελωνοφύλακος (ὅστις, ἐν παρεμβάσει, μοῦ ἀνέπτυξε τὰς πολιτικὰς του ἀρχὰς : Ἀμεδαῖος, ἐλευθερία, αὐξήσις τοῦ μισθοῦ τῶν τελωνοφυλάκων κ.τ.λ. κ.τ.λ.), μέχρι οὗ ἠκούσθη ὁ ἐναγωνίως ἀναμενόμενος συριγμὸς καὶ εἰσπῆλθον εἰς ἐν ὄχημα γεμάτον μέχρις ἀσφυξίας ἀπὸ γυναικας, παιδία, κλητήρας, κιθώτια, προσκεφάλαια, δέματα, καὶ ἐξεκινήσαμεν μὲ ταχύτητα ἀσυνήθη εἰς τοὺς ἰσπανικοὺς σιδηροδρόμους.

Ἡ νύξ ἦτο ὠραιοτάτη, οἱ συνταξιδιώται μου ὠμίλειον περὶ ταύρων καὶ Καρολιστῶν, μία ὠραία κόρη, τὴν ὅποιαν πολλοὶ κατέτρωγον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, προσποιεῖτο ὅτι κοιμάται, διὰ νὰ θερμάνῃ τὰς φαντασίας δι' ἐνός ὑποδείγματός τῶν νυκτερινῶν τῆς στάσεως, τίς ἔκαμνε σιγᾶρον, τίς ἐ-

ξεφλοῦδιζε πορτοκάλια, τίς ὑπετονθόριζεν ἄσματα ἐκ τῆς Ζαρζουέλας. Τέλος, μετ' ὀλίγας στιγμᾶς, ἀπεκοιμήθην.

Νομίζω ὅτι ὄνειρεύομην τὸ Τσαμίον τῆς Κορδούβης καὶ τὸ Ἄλκαζάρ τῆς Σεβίλλης, ὅταν ἐξύπνησα ἀπὸ μίαν βραγχὴν φωνὴν :

— Puñales! (ἐγχειρίδια!)

— Ἐγχειρίδια! Διάβολε! Διὰ ποῖον;

Πρὶν ἢ ἀκομῆ ἰδῶ τίς ἐφώναξεν, ἤστραψε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου μία λεπίς μακρὰ καὶ ὀξεῖα καὶ ὁ ἀγνωστος ἠρώτησεν ἐκ νέου :

— Le gusta? (Σὰς ἀρέσει;)

Πρέπει νὰ ὁμολογήσετε ὅτι ὑπάρχουσι τρόποι πολὺ πλέον εὐχάριστοι διὰ νὰ ἐξυπνᾷ τις. Παρετήρησα τοὺς συνταξιδιώτάς μου, ἐκφράζων αἰσθημά τι ἐκπλήξεως, ὑπερπροεκάλεσε τὸν γενικὸν γέλωτα. Τότε ἔμαθον ὅτι εἰς καθὲ σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ὑπῆρχον πωληταὶ ἐγχειριδίων καὶ μαχαιρῶν, οἵτινες προσέφερον τὸ ἐμπόρευμά των εἰς τοὺς ἐπιβάτας, ὅπως παρ' ἡμῖν προσφέρονται αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ ἀναψυκτικά.

Ἐξασφαλισθεὶς περὶ τῆς ζωῆς μου, ἠγόρασα τὸ φόβητρον μου, πέντε δραχμάς, ἐν ὠραίον ἐγχειρίδιον ὡς τὰ τῶν τυράννων ἐν ταῖς τραγωδίαις, μὲ λαβὴν γεμάτην κοσμήματα, μὲ ἐπιγραφὰς εἰς τὴν λεπίδα καὶ μὲ θήκην ἐκ βελούδου κεν-

τημένου, και τὸ ἔβησα εἰς τὸ θυλάκιόν μου, σκεπτόμενος ὅτι θὰ μοῦ ἐγρησήμευσεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως λύω τὰς διαφορὰς μου μὲ τοὺς ἐκδότης.

Ὁ πωλητὴς θὰ εἶχε περὶ τὰ πενήντα, εἰς μίαν μεγάλην ζώνην, ἣτις τῷ ἐσφιγγε τὴν μέσην. Ἄλλοι ἐπιβάται ἠγόρασαν ἐπίσης, οἱ κλητῆρες συνεχάρησαν ἕνα γείτονά μου διὰ τὴν καλὴν ἐκλογὴν, τὰ παιδιὰ ἐφώναζον :

— Θέλω καὶ ἐγὼ !

Αἱ μητέρες ἀπεκρίνοντο :

— Θὰ σοῦ πάρω ἄλλη φορὰ ἕνα μεγαλιέτερο.

— ὦ, εὐτυχισμένη Ἰσπανία ! ἀνέραξα καὶ ἐσκέφθην μετὰ φρίκης τοὺς βαρβάρους νόμους ἡμῶν, οἵτινες μὰς ἀπαγορεύουσι τὴν ἀθῶν διασκέδασις ὀλίγης λεπίδος ἀκονισμένης.

Διετρέξαμεν τὴν Μάγχαν, τὴν περίφημον Μάγχαν, θέατρον ἀθάνατον τῶν περιπετειῶν τοῦ Δὸν Κισώτου. Εἶνε ἀπαράλλακτος ὅπως τὴν ἐφантаζόμην : ἀπέραντοι γυμναῖα παιδιᾶδες, μεγάλα ἐκτάσεις ἀμυώδους ἐδάφους, μερικοὶ ἀνεμόμυλοι, ὀλίγα πτωχὰ χωρία, ὁρμίσκοι μονήρεις, οἰκίσκοι ἐγκαταλειμμένοι.

Βλέπων τοὺς τόπους ἐκείνους, ἠσθάνθην τὸ γλυκὺ ἐκεῖνο αἰσθημα τῆς μελαγχολίας, ὅπερ διεγείρει πάντοτε ἐν ἐμοὶ ἢ ἀνάγνωσις τοῦ βιβλίου τοῦ Κερθάντου, καὶ ἐπανέλαθον κατ' ἰδίαν ἐκεῖνο ὅπερ, ἀναγινώσκων, λέγω πάντοτε : Αὐτὸς δὲν εἴμπορεῖ νὰ προξενήσῃ τὸν γέλωτα, ἢ ὑπὸ τὸν γέλωτα κἀμνε νὰ ἀναβλύῃ τὸ δάκρυ.

Ὁ Δὸν Κισώτος εἶνε πρόσωπον γελοῖον καὶ ἔξοχον. Ἡ παραφροσύνη του εἶνε ἐν παραπονεῖν. Ἡ ζωὴ του εἶνε ἡ ἱστορία τῶν ὄνειροπολήσεων, τῶν φαντασιοκοπιῶν, τῶν ἀπογοητεύσεων, τῶν παραλογοισμῶν πάντων ἢ πάλη μεταξύ λογικοῦ καὶ φαντασίας, μεταξύ ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς, μεταξύ τοῦ ἰδεώδους καὶ τοῦ πραγματικοῦ. Πάντες ἡμεῖς μετέχομεν τοῦ Δὸν Κισώτου. Πάντες ἡμεῖς ἐλαμβάνομεν τοὺς ἀνεμόμυλους ὡς γίγαντας. Πάντες ἡμεῖς κατὰ σειρὰν ἀνυψούμεθα ὑπὸ βιαίας ὁρμῆς ἐνθουσιασμοῦ, καὶ ἀκολούθως καταπίπτομεν ὑπὸ χλευαστικῶν γελώτων. Πάντες εἴμεθα κρᾶμά τι μεγαλοπρεποῦς καὶ παραφροσύνης. Πάντες αἰσθανόμεθα μετὰ βαθυτάτης πικρίας τὴν συνεχῆ ἀντίθεσιν μεταξύ τοῦ μεγαλείου τῶν πόθων μας καὶ τῆς πενηρότητος τῶν δυνάμεών μας. Ὡραία ὄνειρα τῆς παιδικῆς καὶ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, γενναῖαι προθέσεις περὶ θυσιασεως τῆς ζωῆς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης, προσφιλεῖς φαντασίαι περιφρονουμένων κινδύνων, περιπετειῶν ἀγῶνων, μεγάλων ἔργων καὶ ἐξόχων ἐρώτων, καταπίπτουσαι μία πρὸς μίαν, ὅπως τὰ φύλλα τῶν ἀνθέων, ἐπὶ τῆς στενῆς καὶ ὁμοιομορφου ἀτραποῦ τῆς ζωῆς, πῶς μὰς τὰς ἀναζωογονεῖ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ πῶς γλυκαίεας σκέψεις καὶ ὑψηλὰ διδάγματα ἐξάγει ἐκείθεν, ὡ γενναῖε καὶ ἀτυχῆ ἱππότης τοῦ γελοίου !

Προσηγγίσαμεν εἰς Ἀργασαμίλην δὲ Ἀλμπα, ὅπου ὁ Δὸν Κισώτος ἐγεννήθη καὶ ἀπέθανε, καὶ ὅπου ὁ δυστυχὴς Κερθάντης, εἰσπράκτωρ τοῦ μεγάλου διαμφίσματος τῆς μονῆς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου, συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἐξηγριωμένων ὀφειλετῶν, ἐν ὀνόματι τοῦ εἰδικοῦ μαγιστράτου τῆς Κονσουέγρας, καὶ ἐφυλακίσθη ἐν τινὶ οἰκίᾳ, ἣτις, ὡς λέγεται, σώζεται εἰσέτι, καὶ ἐν ἣ συνέλαθεν, ὡς φημίζεται, τὸ σχέδιον τοῦ μυθιστορηματός του.

Διήλομεν ἐγγὺς τοῦ χωρίου Βάλλ δὲ Πέννας, ἐξ οὗ ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν εἰς τῶν πλέον ἐξαιρέτων οἴνων τῆς Ἰσπανίας, μαῦρος, ὀλίγον ὀρμιμύς, προκαλῶν τὴν εὐθυμίαν, καὶ ὁ μόνος ἴσως, ὅστις ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ξένους τοῦ Βορρὰ τὰς ἀφθόους σπονδάς κατὰ τὰ συμπόσια των, καὶ τέλος ἐφθάσαμεν εἰς Ἀγίαν Κρουθ δὲ Τουδέλα, ὀνομαστὸν χωρίον διὰ τὰ ἐργοστάσια τῶν *navajas* (μαχαιρῶν, ξυραφίων), παρὰ τὸ ὅποιον ἀρχεταὶ ἢ ὁδὸς ἐπιχαρίτως ἀνερχομένη πρὸς τὸ ὄρος.

Εἶχεν ἀνατείλει ὁ ἥλιος, γυναῖκες καὶ παιδιὰ κατῆλθον τοῦ ὄχηματος, ἀνήλθον χωρικοὶ, ἀξίωματικοὶ καὶ ταυρομάχοι, οἵτινες μετέβαινον εἰς Σεβίλλην.

Ἐν τῷ στενῷ ἐκείνῳ χώρῳ ἔβλεπες τόσην ποικιλίαν ἐνδυμάτων, ὅσην δὲν βλέπεις παρ' ἡμῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ : πῖλοι ὄξεις χωρικών τῆς Σειρᾶς Μορένης, περισκελίδες ἐρυθραὶ στρατιωτῶν, μεγάλα ἐπανοφόρια ταυρομάχων, σάλια ἀθιγγανίδων, μανδύαι Καταλωνῶν, ἐγχειρίδια τοῦ Τολήτου κρεμασμένα εἰς τοὺς τοίχους, γλαυροὺς, ζῶναι, ταινίαι ὄλων τῶν χρωμάτων τοῦ Ἀρλεκίνου.

Ἡ ἀμαξοστοιχία εἰσέδυσσε μεταξὺ τῶν βράχων τῆς Σειρᾶς Μορένης, ἣτις διαχωρίζει τὴν κοιλάδα τοῦ Γουαδαίνα ἀπὸ τὴν τοῦ Γουαδαλιβίρου, καὶ τὴν ὅποιαν κατέστησαν διάσημον τὰ ἔσματα τῶν ποιητῶν καὶ οἱ ἄθλοι τῶν ληστῶν.

Ἡ ὁδὸς προβαίνει ἐντὸς δύο τειχῶν λιθίνων, κρημένων καθέτως, εἰς τρόπον ὅστε διὰ νὰ ἴδῃς τὴν κορυφὴν πρέπει νὰ ἐκβάλῃς ὀλόκληρον τὴν κεφαλὴν ἐξω τῆς θυρίδος καὶ νὰ στρέψῃς πρὸς τὰ ἄνω τὸ πρόσωπον ὡς νὰ ἤθελες νὰ ἴδῃς τὴν ὀροφὴν τοῦ ὄχηματος.

Ἄλλαχού οἱ βράχοι ἀπομακρύνονται καὶ ἐγείρονται οἱ μὲν ἐπὶ τῶν δέ, οἱ πρῶτοι ἐν εἴδει τεραστίων λίθων ἐτοιμῶν νὰ καταρρεύσωσιν, οἱ τελευταῖοι ὑψηλοὶ, λεπτοί, ὅμοιοι πρὸς μεγάλους πύργους, ἐγειρομένους ἐπὶ μεγίστων βάθρων, ἐν τῷ μέσῳ δὲ σωροὶ λίθων ὀδοντωτῶν, κλιμακωτῶν, κυρτῶν, πριονειδῶν, ποῦ μὲν κρεμάμενοι σχεδὸν εἰς τὸ κενόν, ποῦ δὲ χωρίζομενοι ὑπὸ βαθέων σπηλαίων καὶ τρομερῶν κρημνῶν καὶ παρουσιάζοντες κυκλῶνα σχημάτων ἰδιοτρόπων, φανταστικῶν σχεδίων κτιρίων, γιγαντωδῶν μορφῶν, ἐρειπίων καὶ παρέχοντες εἰς κάθε βῆμα χιλίας κατατομάς καὶ χιλίας ὄψεις μὴ ἀναμενομένας ἐπὶ τῆς ἀπεράντου δὲ ἐκείνης ποικιλίας τῶν μισρῶν, ἀπέραντος ποικιλία χρωμάτων, σκιῶν καὶ φωτός.

Ἐπὶ πολλὴν ὥραν, δεξιὰ, ἀριστερά, ἐπάνω δὲν βλέπεις ἄλλο, ἢ λίθους, χωρὶς μίαν οἰκίαν, χωρὶς μίαν ἀτραπὸν, χωρὶς μίαν σπιθαμὴν γῆς, ὅπου νὰ δύναται νὰ πατήσῃ ἀνθρώπινος ποῦς. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον δὲ ἐνόσω προχωρεῖς, βράχοι, χαράδραι, κρημνοί, τὰ πάντα εὐρύνονται, βυθίζονται, ἐγείρονται μέχρι τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς τῆς Σειρᾶς, ὅπου τὸ ἐπιβάλλον μεγαλεῖον τοῦ θεάματος ἀποσπᾷ κραυγὴν θυμασμοῦ.

Ἐκεῖ ἡ ἀμαξοστοιχία ἐστάθη στιγμὰς τινας, πάντες δὲ οἱ ἐπιβάται ἐξήγαγον τὰς κεφαλὰς διὰ τῶν θυρίδων.

— Ἐδῶ, εἶπέ τις μεγαλοφῶνως, ἐπηρεύσε ἀπὸ βράχων εἰς βράχων ὁ Καρδένιος μὲ τὸ ὑποκάμισον διὰ νὰ συχωρηθῶν ἢ ἀμαρτίας του.

— Ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐπιβάτης, ἐπιθυμοῦσα νὰ ὑποχρεωθῆ ὁ Σαχάστας νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον.

Ὅλοι ἐγάλασαν καὶ ἤρχισαν νὰ ζητοῦν, ἕκαστος κατὰ τὰς ἀντιπαθείας του ἕνα πολιτικὸν ἄνδρα, εἰς τὸν ὅποιον νὰ ἐπιβαλῆ διὰ τῆς φαντασίας τὴν ποιήν ἐκείνην, καὶ τις μὲν πρόετεινε τὸν Σερρᾶνον, τις δὲ τὸν Τοπέτην καὶ ἄλλοι ἄλλους, οὕτως ὅστε, ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν, ἐὰν οἱ πόθοι των ἰκανοποιούντο, θὰ ἐβλέπομεν ὅλην τὴν Σειρὰν γεμάτην ἀπὸ ὑπουργούς, στρατηγούς καὶ βουλευτάς μὲ τὸ ὑποκάμισον, κυλιόμενος ἀπὸ κρημοῦ εἰς κρημόν, ὡς ὁ περίφημος λίθος τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαντσῶνη.

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἀνεχώρησεν, οἱ βράχοι ἐξηφανίσθησαν καὶ ἡ τερπνὴ κοιλάς τοῦ Γουαδαλιβίρου, ὁ κῆπος τῆς Ἰσπανίας, ἡ Ἐδέμ τῶν Ἀράβων, ὁ παράδεισος τῶν ζωγράφων καὶ τῶν ποιητῶν, ἡ εὐδαίμων Ἀνδαλουσία ἐνεφανίσθη πρὸ τῶν ὀμμάτων μου. Ἀκόμη αἰσθάνομαι τὸν φρικασμὸν τῆς παιδικῆς χαρᾶς μὲ τὸν ὅποιον ὤρμησα εἰς τὴν θυρίδα, λέγων εἰς ἑμαυτὸν «ἀς ἀπολαύσωμεν» !

Ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν ἡ ἐξοχὴ δὲν παῖχει νέαν τινα ὄψιν εἰς τὴν φλογερὰν περιέργειαν τοῦ ὁδοιποροῦ. Ἐν Βίλχες ἐκτείνεται εὐρεῖα πεδιάς καὶ πέραν αὐτῆς τὸ ὁμαλὸν πεδίον τῆς Τολδόζης, ἐνθα ὁ Ἀλφόνσος Η', βασιλεὺς τῆς Καστίλιας, κατήγαγεν ἐπὶ τοῦ μουσουλμανικοῦ στρατοῦ τὴν ἐνδοξὴν νίκην *de las Navas*.

Ὁ οὐρανὸς ἦτο διαυγέστατος, μακρὰ ἐφαίνοντο τὰ ὄρη

τῆς Σειρᾶς τοῦ Σεγούρα. Αἴφνης ἕκαστα ταχεῖαν τινὰ κίνησιν, ἐξ ἐκείνων αἰτίνας νομίζεις ὅτι ἀνταπεκρίνονται εἰς ἐσωτερικὴν τινὰ κραυγὴν ἐκπλήξεως: Τὰ πρῶτα δένδρα τῆς ἀλόης, μὲ τὰ μεγάλα καὶ σαρκώδη φύλλα, ἀπροσδόκητοι ἄγγελοι τῆς βλαστήσεως τοῦ Τρεπικῶ, ἀνυψοῦνται εἰς τὰς πλευρὰς τῆς ὁδοῦ.

Περαιτέρω ἀρχίζουσι νὰ φαίνωνται οἱ πλήρεις ἀνθέων ἀγροί. Ἐπειτα εὐρεῖται ἐκτάσεις γῆς, γεμάται ἀπὸ μήκωνας, λευκάνθημα, κρίνα, βατράχια, καὶ ἄλλα φυτὰ καὶ ἄνθη τῆς ἀνοιξέως, οὕτως ὥστε ἡ ἐξοχὴ παρίσταται ὡς μίᾳ ἀλληλοδιαδοχῇ ταπήτων ἐκ πορφύρας, χρυσοῦ καὶ χιόνος. Καὶ μακρὰν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν δένδρων ἀναριθμητοὶ γραμμαὶ κυαναῖ, λευκαῖ, κίτριναί, μέχρι τοῦ σημείου ὅπου χάνεται πλέον ἢ ὀρασίαι. Καὶ πλησίον, ἐπὶ τῶν ὄχθων τῶν τέρμων, ἐπὶ τῶν λόφων, μέχρι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἐτι αὐτῆς πληθὺς ἀνθέων ἐν ἀτελευτήτῳ ποικιλίᾳ μορφῶν καὶ χρωμάτων.

Ἐπειτα ἀγροὶ ὑπόξανθοι μὲ πυχρεῖς στάχυς σίτου, περιβαλλόμενοι ὑπὸ μακρῶν σειρῶν ροδῶν, καὶ ἄλλῃ πορτοκαλειῶν, καὶ ἐλαιῶνες ἀπέραντοι, καὶ λοφίσκοι μὲ ὅλα τὰ εἶδη τοῦ πρασίνου χρώματος, μὲ ἀρχαίους ἀραβικοὺς πύργους, μὲ ποικιλόχρους οἰκίσκους, ἐνούμενοι διὰ λεπτῶν καὶ λευκῶν γερυρῶν, αἰτίνας βαίνουσιν ὑπεράνω ρυακίων κρυμμένων ἀπὸ τὰ δένδρα.

Ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος διακρίνονται αἱ χιονώδεις κορυφαὶ τῆς Σειρᾶς Νεβάδας ὑπὸ τὴν λευκὴν ἐκείνην γραμμὴν, ἄλλαι γραμμαὶ κυαναῖ, κυματώδεις, τῶν πλησιεστέρων βουνῶν ἢ ἐξοχῇ μάλλον ποικιλίᾳ καὶ ἀνθηρᾷ. Ὁ Ἀργονίλλας ἐν τῷ μέσῳ δάσους ἐλαιῶν, οὕτινος τὰ ὄρια δὲν διακρίνονται. Ὁ Πέτρος Ἀβὰδ ἐν τῷ μέσῳ πεδίαδος καλυπτομένης ὑπὸ ἀμπέλων καὶ καρποφόρων δένδρων. Ὁ Βέντας δὲ Ἀλκολέα ἐπὶ τῶν τελευταίων λόφων τῆς Σειρᾶς Μορένης, γεμάτων ἀπὸ ἐπαύλεις καὶ κήπους.

Πλησιάζομεν εἰς Κόρδουβαν, ἡ ἀμαξοστοιχία πετᾷ, φαίνονται οἱ μικροὶ σταθμοὶ μισοκρυμμένοι ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄνθη, ὁ ἀὴρ φέρει τὰ φύλλα τῶν ρόδων μέσα εἰς τὸ ὄχημα, μεγάλα πεταλοῦδα πετοῦν πλησίον τῶν παραθύρων, τερπνὸν ἄρωμα πληροῖ τὸν ἀέρα, οἱ ὕδαίποροι τραγωδοῦν, διασχίζομεν μαγευτικὸν κῆπον, πυκνοῦνται ἡ ἀλόη, αἱ πορτοκαλεῖαι, οἱ φοίνικες, αἱ ἐπαύλεις, ἀκούεται μίᾳ κραυγῇ:

— Νὰ ἡ Κόρδουβα!

Πόσας ὠραίας εἰκόνας καὶ μεγάλας ἀναμνήσεις ἐνθυμίζει τὸ ὄνομα τοῦτο!

Κόρδουβα, ὁ ἀρχαῖος μαργαρίτης τῆς ὕσεως, ὡς τὴν ἀποκαλοῦσιν οἱ ἄραβες πειρηταί, ἡ πόλις τῶν πόλεων, ἡ Κόρδουβα μὲ τὰ τριᾶκοντα προάστεια καὶ τὰς τρεῖς χιλιάδας τσαμίαι, ἡ ἐγκατεῖχθη ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς τὸν μεγαλειότερον κλόν τοῦ Ἰσλάμ!

Ἡ σῆμη τῆς ἐξήπλουτο ἀνά τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἐπεσπίαζε τὴν ὁδὸν τῆς ἀρχαίας Δαμασκού.

Ἀπὸ τὰς πλέον μακροκρυμμένας χώρας τῆς Ἀσίας προσέτρεχον οἱ πιστοὶ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Γουαδαλιβίρου νὰ προσκυνήσωσι τὸν θαυμασίον Μιράδ τοῦ Τσαμίου τῆς, ὑπὸ τὴν λάμπην τῶν χιλίων ὀρειχαλκίων λύχνων, κατεσκευασμένων ἀπὸ τοὺς κώδωνας τῶν Μητροπόλεων τῆς Ἰσπανίας.

Οἱ καλλιτέχναι, οἱ σοφοί, οἱ ποιηταὶ προσέτρεχον ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ μακροβαντικοῦ κόσμου, εἰς τὰ ἀμαξίζοντα σχολεῖα τῆς, εἰς τὰς ἀπεράντους βιβλιοθήκας τῆς, εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς αὐλὰς τῶν Καλυρῶν τῆς.

Συνέφερον οἱ πλοῦσοι καὶ αἱ ὠραῖαι, ἐλευρόμενοι ὑπὸ τῆς σῆμης τῆς λαμπρότητός τῆς. Ἐκεῖθεν δὲ ὑπὸ ἀπληστίαις γνώσεωσιν κατεχόμενοι ἐξεχύνοντο ἀνά τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς, ἀνά τὰ σχολεῖα τῆς Τύνιδος, τοῦ Καίρου, τοῦ Βαγδάτιου, καὶ μέχρι τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας, ὅπως συλλέξωσι βιβλίαι, ἐμπνεύσεις καὶ ἀναμνήσεις: τὰ δὲ φιλώμενα ἄσματα εἰς τὰς κλιτύας τῆς Σειρᾶς Μορένης, ἐπέτων ἀπὸ κηθάρων

εἰς κηθάρων, μέχρι τῶν κοιλάδων τοῦ Κουκάσου καὶ ἐξῆπτον τὴν θέρημν τῶν προσκυνητῶν.

Ἡ ὠραία, ἡ ἰσχυρά, ἡ σοφὴ Κόρδουβα, ἐστειμένη ὑπὸ τρισχιλίων χωρίων ἐπεδείκνυεν ὑπερηφάνως τοὺς λευκοὺς αὐτῆς μινχαρέδες ἐν τῷ μέσῳ ὁσῶν ἐκ πορτοκαλειῶν, καὶ ἐσκόρπιζε πέριξ ἀνά τὴν θείαν κοιλάδα γλυκεῖαν αὔραν ἡδονῆς καὶ ὀδύνης!

Κατέρχομαι τῆς ἀμαξοστοιχίας, διασχίζω ἓνα κῆπον, παρατηρῶ πέριξ, εἶμαι μόνος. Οἱ μετ' ἐμοῦ κατελθόντες ἐπιβάται ἐξηφανίσθησαν ἄλλος ἀπ' ἐδῶ καὶ ἄλλος ἀπ' ἐκεῖ. Ἀκούω ἀκόμη τὸν κρότον μιᾶς ἀμάξης ἀπομακρυνομένης. Ἐπειτα τὸ πᾶν σιγᾷ.

Εἶνε μεσημβρία, ὁ οὐρανὸς καθαρῶτατος, ὁ ἀὴρ φλογερός. Βλέπω οὖν οἰκίσκους λευκοὺς εἶνε τὸ στόμιον μιᾶς ὁδοῦ εἰσέρχομαι, προχωρῶ.

Ἡ ὁδὸς εἶνε στενὴ; αἱ οἰκίαι πολὺ μικραὶ, σχεδὸν πάσαι μὲ ἐν πάτωμα, μὲ τὰ παράθυρα ὀλίγας πλάμας ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους: αἱ στέγαι αὐτῶν σχεδὸν ἐγγίζονται μὲ τὴν ῥάβδον: οἱ τοῖχοι τῶν λευκοτάτοι.

Ἡ ὁδὸς κάμπτει, παρατηρῶ, δὲν βλέπω κανένα, δὲν ἀκούω οὔτε ἐν βῆμα, οὔτε μίαν φωνήν. Λέγω: θὰ εἶνε καμμία ὁδὸς ἐγκαταλελειμμένη.

Εἰσέρχομαι εἰς ἄλλην ὁδόν: οἰκίσκοι λευκοί, παράθυρα κλειστά, ἐρημία, σιγῇ.

ὦ, ποῦ εἶμαι; ἐρωτῶ ἐμαυτόν. Προχωρῶ: ἡ ὁδὸς εἶνε στενὴ ὥστε νὰ μὴ χωρῇ ἄμαξα καὶ ἐλικσιεῖδης. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ φαίνονται ἄλλαι οἰκίαι λευκαῖ, ἄλλα παράθυρα κλειστά.

Τὸ βῆμά μου ἀντηχεῖ ὡς νὰ βαδίζω ἐπὶ τινος διαδρόμου.

Ἡ λευκότης τῶν τοίχων εἶνε τόσον ζωηρά, ὥστε ἡ ἀντανάκλασις μὲ ἐνσγλεῖ καὶ ὑποχρεοῦμαι νὰ βαδίζω μὲ ἡμικλείστους ὀφθαλμούς. Νομίζω ὅτι βαίνω ἐν τῷ μέσῳ χιόνων.

Φθάνω εἰς μικρὰν τινὰ πλατείαν. Τὰ πάντα κλειστά καὶ οὐδεὶς. Τότε ἤρχισε νὰ εἰσδῆ εἰς τὴν καρδίαν μου αἰσθημὰ ἀρίστου μελαγχολίας, ἣν οὐδέποτε εἶχον δοκιμάσει κατὰ τὸ παρελθόν: κρᾶμα τι εὐχαριστήσεως καὶ θλίψεως, ὅμοιον ἐκείνῳ, τὸν ὁποῖον αἰσθάνονται τὰ παιδιὰ ὅταν μετὰ μακρὸν τρέξιμον, φθάνωσιν εἰς ὠραίαν τινὰ ἀγροτικὴν τοποθεσίαν καὶ χαίρουσι διὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ φοβοῦνται μὴ ἀπεμακρύνθησαν πολὺ ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῶν.

Ὑπεράνω πολλῶν οἰκιῶν ἀνυψοῦνται οἱ φοίνικες τῶν ἐσωτερικῶν κήπων.

ὦ, φανταστικὰ παραμῦθια Ὀδαλισκῶν καὶ Καλυρῶν!

Προχωρῶ ἀπὸ ὁδοῦ εἰς ὁδόν, ἀπὸ πλατείας εἰς πλατείαν ἀρχίζω νὰ συναντῶ τινὰ, ἀλλὰ πάντες διέρχονται καὶ ἐξαφανίζονται ὡς φαντάσματα.

Ὅλοι οἱ δρόμοι ὁμοιάζουν, αἱ οἰκίαι δὲν ἔχουν περισσότερα τῶν ὄνω ἢ τεσσάρων παραθύρων, καὶ οὔτε ἐν στίγμα, οὔτε μίᾳ κηλίδι, οὔτε ἐν ῥήγμα εἰς τοὺς τοίχους, οὔτινες εἶναι λεῖοι καὶ λευκοὶ ὡς χάρτης.

Αἴφνης ἀκούω ψιθυρὸν τινὸς ὀπισθεν τῶν παζουριῶν ἐνός παραθύρου καὶ σχεδὸν συγχρόνως εἶδον νὰ φανῇ καὶ νὰ ἐξαφανισθῇ μίᾳ κεφαλῇ μελαχροινῇ μὲ ἐν ἄνθος εἰς τὰς πλεξίδας. Πλησιάζω εἰς μίαν θύραν...

Ἐν patio! Πῶς νὰ περιγράψω ἐν patio; Δὲν εἶνε οὔτε αὐτὴ, οὔτε κῆπος, οὔτε αἶθουσα. Εἶνε καὶ τὰ τρία ταῦτα ὁμοῦ.

[Ἐπειτα συνέχεια].

ΠΙ. Α. ΒΑΛΒΗΣ

Λήξαντος τὴν 31^{ην} Ὀκτωβρίου τοῦ Ζ' ἔτους τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ κκ. συνδρομηταὶ ἡμῶν ν' ἀποστείλωσιν ἐγκαιρῶς τὴν συνδρομὴν τῶν διὰ τὸ Η' ἔτος.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται καὶ οἱ ὀλίγοι καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους νὰ σπεύσωσι πρὸς ἀπότισιν αὐτῆς.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ἐλαβεν ὕψος πολὺ σοβαρὸν, ἔρριψε πέριξ ἐκυτῆς βλέμμα ἔταστικόν, ὡς διὰ τὴν πεισθῆ ὅτι οὐδεὶς τὴν ἤκουε καὶ μὴ εἶπε μὲ φωνὴν συγκεινημένην:

— Μ' ἐρωτᾷς ἂν ἤμαι ὅπως διόλου εὐτυχῆς; ὄχι, δὲν εἶμαι.

— Μήπως δὲν τὸν ἀγαπᾷς πολὺ, ἢ ἐκεῖνος εἶναι ψυχρὸς πρὸς σέ;

— Ἐγὼ νὰ μὴ τὸν ἀγαπῶ; εἶναι δυνατόν! Γνωρίζεις ὅτι συνεζεύχθημεν ἐξ ἔρωτος καὶ μάλιστα ὄχι ἔρωτος τυφλοῦ, ἀλλ' ἔρωτος λογικοῦ, πεφωτισμένου ὅση ἦτο ἡ ἀγάπη, τὴν ὅποιαν ἐτρέφομεν πρὸς ἀλλήλους, τὴν καὶ ἡ ἐκτίμησις.

— Ναί, μὰ ἐπειδὴ ἤκουσα νὰ λέγουν, ὅτι τὰ ἐξ ἔρωτος συνοικέσια καταλήγουν πάντοτε εἰς ἀδιαφορίαν...

— Ποῖος τὸ εἶπε; ψεύδονται! πολλὰκις ἐξ ἀνοήτου ἐγωῦσμοῦ, σύζυγοι τινές, προσπαθοῦσι ν' ἀποδείξωσιν, ὅτι λατρευόμενοι παρὰ τῶν συζύγων των, ἐκεῖνοι μένουσιν ἀδιάφοροι, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τέλους ὠφείλου νὰ νυμφευθῶσι, διότι ἡ οἰκία των εἶχεν ἀνάγκην οἰκοδομηθῆναι καὶ αἱ σύζυγοι: ὅτι εἶχον ἀνάγκην προστάτου. Ψεύδονται ἀσυστόλως. Αἱ νέαι φίλοι μου ἐπανελάμβανον τὰ ἴδια μὲ ὀλιγίστας παραλλαγὰς «Δὲν ζεῦρετε δά, λέγει ἡ μία, χθὲς ὁ Γεωργός, ἐνῶ εἶχον ἐνδυθῆ διὰ νὰ ἐξέλθω εἰς περίπατον, μὲ ἀγκυλιάζει, μὲ φιλεῖ καὶ μὴ λέγει: — Ἀγγελέ μου, εἶσαι ὡραιότατη — φαντάσου πανδρευμένος ἄνθρωπος τώρα. Εἰλικρινῶς δὲν μὴ ἀρέσουν αὐτὰ: ἐγὼ τώρα εἶμαι τεσσάρων παιδιῶν μάνα. Ὁ ἔρωτος πρὸ πολλοῦ μᾶς ἀπεχαιρέτισε.» Τὰ λέγει αὐτὰ μὲ ἕνα χαμόγελο φίλαυτον καὶ τὴν σκηνὴν αὐτὴν τὴν διηγήθη εἰκοσάκις. Ἄν εἰλικρινῶς δὲν τῆς ἠρεσκε ἡ ἐκδήλωσις τῆς στοργῆς τοῦ συζύγου της, θὰ διηγεῖτο τὴν σκηνὴν αὐτὴν τόσῳ συχνά; Ἡ ἄλλη, σοῦ λέγει ἀδιαφόρως διορθοῦσα τὰ χρυσᾶ δίσπρα της: «Θὰ φύγῃ ὁ σύζυγός μου γιὰ τὴν Ἀγγλία» θὰ ἀπουσιάσῃ δύο μῆνας. Εἶναι τόσον δύστροπος, ὥστε θὰ ἠσυχάσω καὶ ἐγὼ καὶ ἡ δούλαις καὶ τὰ παιδιὰ μου. Εἰλικρινῶς χαίρω. Ὅτι ἦνε εἶδος ἀναψυχῆς ἡ ἀπουσία του» ψεύδεται καὶ αὐτὴ, διότι λατρεῖ τὸν σύζυγόν της καὶ τὸ εἰλικρινῶς, τὸ ὅποσον μεταχειρίζεται, εἶναι ἔλλειψις εἰλικρινείας. Ἐγὼ, Τασούλα μου, δὲν ἀγαπῶ τὸν σύζυγόν μου, ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ ἐποχὴ, ἀλλ' ὅπως ἀπαιτεῖ ἡ καρδιά μου. Τὸν ἀγαπῶ, διότι, νὰ τὸ κρύψω; τί ἱερώτερον ἀπὸ τὴν ἀγάπην αὐτὴν, τὴν ὅποιαν ἡ θρησκεία ἠγάσασε καὶ οἱ γονεῖς μου ὑψόλογσαν!!

— Τότε λοιπὸν, δικί σου δὲν εἶσαι ὅπως διόλου εὐτυχῆς; εἰτόλησα νὰ ἐρωτήσω τὴν Καλλιόπην.

Ἦνοιξε τὸ παράθυρον καὶ ἔκοψεν ἐκ τῆς γλάστρας ἐν φύλλον βασιλικῶν, τὸ ὅποσον περιστρέφουσα εἰς τοὺς ἀβρῶν δακτύλους της ἐψιθύρισε:

— Εἶμαι ζηλότυπος.

— Ζηλότυπος!! ἔχεις ἀφορμὴν;

— Εἶμαι τρελλή ἂν αὐτὸ ποῦ θὰ σοῦ πῶ, τὸ ἔλεγα εἰς ἄλλην, θὰ μὲ ὑπεδείκνυε ὡς μέσον θεραπευτικόν, τὴν ψυχρολουσίαν ὁμιλῶ ὅμως μὲ σέ, ἢ ὅποια εἰμπορεῖς νὰ μὲ ἐννοήσης, ἀντὶ νὰ μὲ ἀποκαλέσῃς τρελλήν, θὰ μὴ εἶπῃς, ἂν ἔχω ἄδικον ἢ δίκαιον.

— Λέγε! ἐψιθύρισα, νομίζουσα ὅτι θὰ ἀκούσω κανὲν ἐκ τῶν πολυπλόκων μυστηρίων, τὰ ὅποια καλύπτει ὁ πέπλος τοῦ ὕμενιου.

Ἡ Καλλιόπη συζευθεῖσα πρὸ ἐξ μηνῶν, ἦτο μόλις εἰκοσθετῆς καὶ δροσεροτάτη.

— Ὁ σύζυγός μου μ' ἀγαπᾷ, εἶπε, βλέπεις δὲν εἶμαι ἀχάριστος.

Τὴν παρετήρησα ἐκπληκτος.

— Ἀφ' οὗ σ' ἀγαπᾷ...

— Ναί, μ' ἀγαπᾷ. Καὶ ὅμως ἔρχεται τὸ ἑσπέρας, ψιθυρίζει μὲν «καλησπέραν,» ὡς νὰ τὴν βίπτῃ εἰς τὸν ἀέρα, βίπτεται ἐπὶ τοῦ διβανίου καὶ ἐξάγει ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ ἀντικείμενον τῆς ζηλοτυπίας μου...

Ἡ ἐκπληξίς μου ἐκορυφώθη καὶ τὸ βλέμμα, τὸ ὅποσον ἔρριπα πρὸς τὴν νεκρὰν γυναικίαν, δὲν ἦτο πολὺ κολακευτικὸν διὰ τὸ λογικόν της.

— Ναί, ἐξάγει τὴν ἐφημερίδα καὶ εἰς τὰ μαῦρα μικροσκοπικὰ γράμματά της, λησμονεῖ καὶ σύζυγον καὶ οἰκίαν καὶ τὰ πάντα. Ἐγὼ κἀθημαι ἀπέναντί του, ὡς ξένη, βίπτουσα φοβερὰ βλέμματα ἐπὶ τῆς ἐφημερίδος, ἀλλὰ μὴ ψιθυρίζουσα οὔτε λέξιν ἐπιτιμητικὴν, διότι μὲ συγκρατεῖ ὁ ἀξιοπρεπὴς χαρακτήρ μου. Εἰς τὴν τράπεζαν τὸν παρακολουθεῖ ἡ ἐφημερίς, ἡ ὅποια στηρίζεται ἐπὶ τῆς φιάλης τοῦ ὕδατος καὶ τρώγων βίπτει ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς ἀγαπητῆς του. Ἐγὼ εἶμαι τίποτε, εἰμπορῶ νὰ εἰσέλθω, νὰ ἐξέλθω, νὰ μὴ φάγω τίποτε, χωρὶς ὁ σύζυγός μου νὰ τὸ ἐννοήσῃ, ἀρκεῖ νὰ μὴ μετατοπισθῇ ἡ φιάλη, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ ἐφημερίς.

Ἀφοῦ τὴν ἀναγνώσῃ ὅλην καὶ αὐτὰς τὰς εἰδοποιήσεις τῶν καταστημάτων ἀκόμη, τὴν διπλῶναι μεθοδικῶς, τὴν θέτη ἐντὸς τῆς ἐφημεριδοθήκης καὶ μὴ λέγει: «Πῶς ἐπέρασες, Πόπη μου, σήμερον; Σ' ἐπεσκέφθησαν φίλοι; ἐξῆλθες; εἰργάσθης; ἐπαίξεις πιάνο;» Καὶ ἐγὼ τοῦ ἀπαντῶ λεπτομερῶς, ὡς ζωντανὸν ἡμερολόγιον καὶ ἐνῶ ἀρχίζει ἡ συνδιάλεξις, ὁ φίλος πηγαίνει νὰ κοιμηθῇ. Θέλεις λοιπὸν νὰ μὴ ἤμαι ζηλότυπος ἀπὸ αὐτὸ τὸ πρόστυχο κομμάτι τοῦ χαρτιοῦ; Κατέληξα εἰς φοβερὸν συμπέρασμα: ὅτι οἱ ἄνδρες νυμφεύονται διὰ νὰ ἀναγινώσκουν ἀνέτως τὴν ἐφημερίδα των.

Ἐγέλασα πολὺ, ἀλλ' ἐκεῖνη δὲν ἐγέλα καὶ μετὰ πείσματος ἐπανελάμβανε:

— Κατ' ἀρχὰς δὲν ἔτρωγα ἐκ πείσματος, ἀλλ' ἀφοῦ δὲν τὸ παρήτηρει, διατὶ νὰ μένω νησιτικὴ; ἐσκέφθη καὶ ἤρχισα νὰ τρώω. Ναί, σοῦ τὸ λέγω ὁ σύζυγός μου περισσότερον ἀνήκει εἰς τὴν ἐφημερίδα του, παρὰ εἰς ἐμέ.

— Καὶ ὅμως τὴν ἐφημερίδα τὴν ἀγοράζει, ὅπως ἡ Πόπη τὸν ἠγόρασε, δίδουσα πολλὰς χιλιάδας φράγκων, ἐσκέφθη, ἀλλὰ δὲν εἶπον τίποτε.

— Ἐχω ἐν σχέδιον ἐκδικήσεως καὶ σωφρονισμοῦ, ἐξηκολούθησεν ἡ Καλλιόπη.

— Καὶ τὸ σχέδιον αὐτό;

— Ζεῦρετε ὅτι ἐντὸς ὀλίγων μῆνῶν θὰ γείνω μήτηρ· λοιπὸν ὅταν θὰ ἔλθῃ νὰ ἀσπασθῇ τὸ παιδί του, θὰ τοῦ πῶ: «Πῆγαίνα νὰ διαβάσῃς τὴν ἐφημερίδα σου βέβαια καὶ ἀπὸ τὸ παιδί σου θὰ τὴν προτιμήσῃς, ὅπως τὴν προτιμᾷς ἀπὸ τὴν σύζυγόν σου.»

Ἡ Καλλιόπη ἠγέρθη ἀκτινοβόλος καὶ μὴ εἶπε:

— Εἶναι δυνατόν τὸ μάθημα νὰ μὴ τὸν σωφρονίσῃ;

— Πρόσεξε, ἐψιθύρισα ἐγὼ δὲν εἶνε φρόνιμον. Σὺ κρίνεις ἀπὸ τὸν ἐκυτόν σου καὶ διὰ τοὺς ἄνδρας, λησμονοῦσα, ὅτι ἐκεῖνοι εἶνε ἄλλοι ἄνθρωποι. Ὁ ἀνὴρ εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀφοσιωθῇ μόνον εἰς ἕν ἀντικείμενον. Βλέπεις, καπνίζει, χωρὶς νὰ δυνήθῃ ν' ἀπομάθῃ καὶ ἔχει τίσας ἄλλα μικροπράγματα, ἀπὸ τὰ ὅποια εἶνε ἀδύνατον ν' ἀποσπασθῇ. Μὴ τὸν ἀποχωρήσῃς τῆς ἐφημερίδος του, μήπως ζητήσῃ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν του ἀλλοῦ. Εἶνε τοιοῦτοι οἱ ἄνδρες, ἔχουσιν ἀνάγκην πεισπασμῶν. Εἶθε ὄλαι αἱ γυναῖκες, ἀντικείμενον ζηλοτυπίας νὰ εἶχον μόνον τὰς ἐφημερίδας. Καὶ εἶθε καὶ ὁ ἰδικός σου σύζυγος πάντοτε μόνον τὴν ἐφημερίδα νὰ προτιμᾷ τῆς συζύγου του.

Ἡ Πόπη ἐβυθίσθη εἰς βαθεῖς λογισμούς, ἀλλ' ἔαυτε οὐδέποτε παρεπονέθη κατὰ τῆς ἐφημερίδος καὶ ὅταν ὁ σύζυγός της ἀναγινώσκῃ, ἐκεῖνη ράπτει τὰς μικρὰς λευκοστολὰς τοῦ τέκνου, τὸ ὅποσον θὰ φέρῃ εἰς τὸν κόσμον.

Κ Ο Μ Ψ Ο Τ Α Τ Ο Ι
 Κ Α Ι
 ΕΥΘΗΝΟΤΑΤΟΙ
Η Μ Ε Ρ Ο Δ Ε Ι Κ Τ Α Ι

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ
 ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΚΟΡΙΝΝΗΣ»
 Ὀδὸς Πρωαστείου ἀρ. 10.

ΤΟΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΛΑ Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων, προηγουμένων ἐτῶν εὐρίσκονται καὶ πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ ἡμῶν, ὁδὸς Πρωαστείου, ἀριθ. 10.

Hebe's
Hair Restorer Τὸ κάλλιστον ἐπανορθωτικὸν τῶν τριχῶν. Δὲν εἶναι βαφὴ, ἀλλ' ἐπαναθίδει εἰς τὰς τρίχας τὴν προτέραν αὐτῶν χροίαν διὰ τῆς ἐνδυναμώσεως αὐτῶν. Οὐδεμίαν ἐπιβλαβὴ οὐσίαν περιέχει· εἶναι ἀγρουν καὶ διαυγῆς ὡς τὸ ὕδωρ.
Γενικὴ ἀποθήκη ἐν Λονδίῳ.
 Εὐρίσκεται ἐν Ἀθήναις μόνον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Κορίννης» ὁδὸς Πρωαστείου ἀριθ. 10 καὶ τιμᾶται ἐκάστη φιάλη **δραχμῆς ἑπτά**. (Διὰ τὰς ἐπαρχίας δραχ. 8).

Τὰ ἐξῆς βιβλία πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλείῳ τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» ἐν ὁδῷ Πρωαστείου, ἀριθ. 10 :

Ἱστορία δύο Μελλονύμφων, μυθιστορία Ἀλεξάνδρου Μαντζῶνη, τόμοι 3.....	3.30	Μία Δέσμη Ἐπιστολῶν, μυθιστορία Ἀλεξ. Δουμά (υἱοῦ).....	—80	Ποιήματα ὑπὸ Ἀχιλλέως Παράσχου τόμοι 3.....	5.—
Κραυγὴ τῆς Παράφροσος, μυθιστορία ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.....	1.20	Μαρία Ἀντωνιέττα, ἱστορικὸν μελόδραμα εἰς 4 πράξεις.....	—60	Παιδίον τῆς Νεκρᾶς, μυθιστορία, τόμοι 2.....	4.50
Κοραὴ Ἀδαμαντίου Ἐπιστολαί, τόμοι 4.....	10.—	Νάθαν ὁ Σοφός, μετάφρασις ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Θ. Ἀφεντούλη	1.—	Πύργος τοῦ Παπᾶ Δανιὴλ, ὑπὸ Γ. Κ. Ὑπερίδου.....	1.—
Κατηραμένον Καπηλεῖον μυθιστορία Λουδοβίκου Νούρ.....	1.50	Ναζᾶ Μαριάνθη ἢ ἡ Γυναικεῖα Σταθερότης, μυθιστορία.....	1.—	Παλαιαὶ Ἀμαρτίαι, λυρική συλλογὴ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου.....	1.—
Κατεκόμβαι τῆς Ἰούλης μυθιστορία Αἰμυλίου Σεβαλιέ.....	2.—	Νικόλας Σιγαλός, μυθιστορία Γρηγορίου Δ. Ξενοπούλου.....	4.—	Πῶς ἀποκτάται ὁ πλοῦτος, κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Βεν αμίν Φραγκλίνου	—50
Κόντε Σπουργίτης μελοδραματικὸν εἰς μέρη δύο ὑπὸ Γ. Τσακαλιάνου.....	—80	Οἱ Τρεῖς Σωματοφύλακες, μυθιστορία Ἀλεξ. Δουμά.....	3.50	Πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ.—Πελοποννησιακαὶ ἐντυπώσεις καὶ Ἀνεμνήσεις, ὑπὸ Σπυρίδωνος Παγανέλλη.....	3.—
Καλόδη τοῦ Θωμᾶ ἢ ὁ Βίος τῶν Μαύρων ἐν Ἀμερικῇ.....	2.—	Οἱ Ἰππῶται τοῦ Στερρώματος, μυθιστορία Π. Φεβάλ, μετάφρασις Α. Ρ. Ραγκαβῆ.....	4.60	Ραγίη, διήγημα ὑπὸ Σπ. Παγανέλη	—80
Λαυρεντία, μυθιστορία Δ. Εννερέ μετὰ πλείστων εἰκόνων.....	4.50	Ὁ Ἰατρός τῶν Τρελλῶν, μυθιστορία Ξαβιὲ δὲ Μοντεπέν, τόμοι 6.....	5.30	Σεβὰ Ποιητικῶν Ἔργων ὑπὸ Γεωργίου Μαρτινέλλη.....	1.—
Λέων Λεώνης, μυθιστορία Γεωργίας Σανδῆς, μετάφρασις Ι. Ίσιδ. Σουλίσση.....	4.50	Ὁ Ἰατρός τῶν Τρελλῶν, μυθιστορία Ξαβιὲ δὲ Μοντεπέν, τόμοι 6.....	5.30	Σύζυγος τοῦ Κλαυδίου, δράμα εἰς πράξεις 3 ὑπὸ Ἀλ. Ξ. Δουμά, υἱοῦ.....	—80
Μετὰ εἴκοσι ἔτη (συνέχεια Τριῶν Σωματοφυλάκων) μυθιστορία Ἀλεξ. Δουμά.....	4.—	Οἱ Ἄθλοι ὑπὸ Βίκτωρος Οὐγκώ, μετάφρασις Ι. Ίσιδ. Σουλίσση.....	5.—	Συλλογὴ Κρητικῶν Ἐπιστολῶν.....	—50
Μυστηριώδης Γούτ, μυθιστορία Γουλιέλμου Μαρῦ.....	3.—	Ὀυρανία, ἀγροτικὸν εἰδύλλιον, εἰς 4 πράξεις ὑπὸ Λεοπόλδου Μαρένκο	—80	Σέργιος Πανίνης, μυθιστορία Γεωργ. Ὀνέ, θραβευθεῖσα ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.....	2.—
Μαῦρος Πειρατῆς μυθιστορία Λουδοβίκου Νούρ τόμοι 3.....	3.—	Ὁ Κανιβαλισμὸς παρ' Ἑβραίοις Δράμα εἰς πράξεις 4 ὑπὸ Ἀθαν. Βάρβα.....	—80	Τὰ Μυστήρια τῶν Χαρμετῶν, μετάφρασις Κλεάνθου Τριανταφύλλου	4.60
Μαρκησία Γαβριέλλα μυθιστορία Γουλιέλμου Μαρῦ.....	2.20	Ὁθέλλος, ἥτοι ὁ Μαῦρος τῆς Ἑνετίας τραγωδία Σαϊξπέρου εἰς 5 πράξεις.....	1.—	Τελυταία Ἡμέρα Καταδίκου, ὑπὸ Βίκτωρος Ὀγκώ.....	—80
Μουστᾶς ὁ Μαῦρος ἀστεινὸν διήγημα εἰς στίχους διὰ μικρὰ παιδία μετὰ 12 ὀλοτελίδους ποικιλοχρωματιστὰς εἰκόνας καὶ δεδεμένον.....	2.—	Ὁ Θεὸς ἐν τῇ Φύσει, ὑπὸ Καμίλλου Φλαμπαριῶνος κατὰ μετάφρασιν Αἰκατερίνης Ζάρκου.....	4.—	Τὸ Τριακοσιδράχμον Ἐπαθλον, διήγημα Γρ. Δ. Ξενοπούλου.....	—50
Μικρὰ Μήτηρ, μυθιστορία Αἰμυλίου Ρισβούργ.....	3.50	Οἱ Γενίτσαροι, μυθιστορία Ἀλφόνσου Ρουέρου (τόμοι 2).....	3.—	Τὰ Τέκνα τοῦ Πλοῦτου Γράντι, ἢ ἡ Νότιος Ἀμερική, Αὐστραλία, καὶ ὁ Ἑβραϊκὸς Ὀκεανὸς, μυθιστορία Ἰουλιου Βέρν.....	3.80
Μεγάλῃ Ἰκα μυθιστορία Ἀλεξίου Μπουδιέ.....	3.—	Περιπλανώμενος Ἰουδαῖος, μυθιστορία Εὐγενίου Σύη, μετάφρασις Ν. Δραγοῦμη (τόμοι 10).....	5.20	Τὰ Κρητικὰ, Ὠδὴ Ἀλκαϊκᾶ, ὑπὸ Θ. Ἀφεντούλη.....	—80
Μυστηριώδης Γάμος, μυθιστορία Ἀλφόνσου Δωδέ.....	1.—	Πλόιαρχος Κολόδολος, μυθιστορία Πύλου Σωνιέ, τόμοι 2.....	2.50	Τελυταῖαι Ἡμέραι τῆς Πημπητῆς, μυθιστορία Ε. Βούλβερ, μετάφρασις Γεωργ. Ζαλόκωστα.....	3.30
Μαλθίνα, μυθιστορία Δ. Κοττέν.....	1.50	Πλωτὴ Πόλις, μυθιστορία Ἰουλιου Βέρν.....	—80	Τυχαῖον συμβῆν, διήγημα ὑπὸ Λεων. Π. Κανελλοπούλου.....	—60
Ματθίλδη, μυθιστορία Εὐγενίου Σύη	6.—	Παπα-Κωνσταντίνος, μυθιστορία Λουδοβίκου Ἀλεξίου.....	4.20	Τελυταῖος τῶν Μοχικανῶν μετὰ εἰκόνων.....	2.50
Μάμμη, μυθιστορία Αἰμυλίου Ρισβούργ.....	4.30	Πάσσαλος τοῦ Θανάτου, μυθιστορία ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.....	1.—	Τραγωδίαι Ἰω. Ζαμπέλου, τόμοι 2.....	40.—
Μεγαλὴ Στρογγύφ, μυθιστορία Ἰουλιου Βέρν.....	4.70	Παιδικὰ Διηγήματα, ὑπὸ Ἀριστ. Κωρτίδου.....	1.—	Τραγωδίαι τῶν Παρισίων, μυθιστορία Ξαβιὲ δὲ Μοντεπέν τόμοι 9.....	8.—
Μικροῦλα, μυθιστορία Ξ. Β. Σεντέν	4.—	Πόλεμος τῶν Γουναϊκῶν, μυθιστορία Ἀλεξ. Δουμά.....	4.50	Τυχοδιώκται τῶν Παρισίων, μυθιστορία Π. Ζακῶν.....	2.—
Μητρειά, μυθιστορία Γρ. Δ. Ξενοπούλου.....	4.—	Πάπισσα Ἰωάννα ὑπὸ Ἐμ. Ροιδου.....	4.60	Τὰ Ὑπερῶν τῶν Παρισίων μυθιστορία Π. Ζακῶν.....	2.50
Μαγικὰ Παίγνια, μετὰ πολλῶν εἰκόνων.....	3.—	» » μικρὰ ἔκδοσις.....	1.—	Τὰ Χάλια μας κωμῳδία.....	—50
Μπουμπουλίνα, ἢ ἡ Ἄλωσις τῆς Τριπολιτσᾶς.—Ἀρκίδιον ἢ αἰ ἐν Κρήτῃ Σφαγᾷ, δράματα ὑπὸ Γεωργ. Ἀνδρ. Κοπούλου.....	4.50	Πεπίτα Χιμένες, μυθιστορία Ἰσπανικὴ ὑπὸ Ἰωάννου Βαλέρα, μετάφρασις Α. Φραβασιλή.....	2.—	Τὸ Φράγκο ἢ μίαν Νύκτα Ἀποκρητικῆς, κωμῳδία ἑμμετρος ὑπὸ Ἀ. Νικολάρη.....	1.—
Μάρκος Μπότζαρης, τραγωδία εἰς 3 πράξεις, ὑπὸ Θεοδ. Ἀλκαίου.....	—50	Παρισίων Ἀπόκρυφα, μυθιστορία Εὐγενίου Σύη, μετάφρασις Ι. Ίσιδ. Σουλίσση, τόμοι 10.....	6.25	Τὸ βιβλίον τῆς Σιγγῆς, κρυπτογραφία, παίγνια, προβλήματα, ἀνιγμὰτα, γρίφοι, ἀριθ. προβλήματα κλ.	2.—

ΣΗΜ. Σὺν τῇ ἀποστολῇ τοῦ ἀντιτίμου ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσιν, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν 20 %, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ 30 % ἐπὶ πλεόν ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν βιβλίων διὰ ταχυδρομικὰ τέλη. Εἰς τοὺς ἀγοράζοντας βιβλία ἄνω τῶν 20 δρ. γίνεται ἔκπτωσης 40 %. Τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων» ἀποστέλλει ἀσφαλῶς οἰοῦνθε ποτε βιβλίον ἢ θελε ζητήσῃ τις, ἀνευ οὐδεμιᾶς προμηθείας, ἐγγράφει δὲ καὶ συνοδουμένης εἰς οἰκονομικὸν ἐκδιδομένου ἐν Ἀθήναις περιοδικῶν ἢ ἡμερησίων. — Οὐδεμίαν παρρηγοῦν ἐπιτελεῖται ἀν δὲν συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου.